

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za kraje bivše Avstro-Ogrske:

celo leto skupaj naprej . . . K 50—
pol leta . . . 25—
četrt leta . . . 13—
na mesec . . . 4-50

za Nemčijo:

celo leto naprej . . . K 55—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . K 60—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, pritičje, levo). Knaflova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izhaja vsak dan zvečer, izkromi nedelje in praznike.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vin, dvakrat po 11 vin, trikrat po 10 vin. Poslano (enak prostor) 30 vin, parte in zahvale (enak prostor) 20 vinarjev. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj pošljejo naročnino vedno po nakazilu. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani:

dostavljen na dom ali če se hodi ponj:

celo leto naprej . . . K 48— | četrt leta naprej . . . K 12—
pol leta . . . 24— | na mesec . . . 4—

Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5 (v l. nadst. levo), telefon št. 43.

Slovenci! Jugoslovani! Nevarnost.

da odtrga našemu narodnemu telesu Trst, našo solčno Goriško, velik del Kranjske in velik del slovenske Koroške, je velika. Nasprotniki delajo z vsemi silami. Naše ljudstvo v zasedenem ozemlju ječi in trpi pod težo tujega jarma.

Sovražnik ne sme dobiti niti koščka naše zemlje, ki je del našega telesa, naše srčne krvi in predpogoj našega narodnega in gospodarskega življenja.

Glede naših krajev, ki so sedaj zasedeni po Italiji, ni mogoč noben kompromis.

Povemo še enkrat celému svetu na ves glas, da mora zadnja jugoslovanska vas pripadati Jugoslaviji.

Od našega oficijalnega zunanjega zastopstva zahtevamo, da zastavi v ta namen vse sile.

Z ozirom na ta položaj se vrši v nedeljo dne 22. t. m. ob 10. predpoldne v veliki dvorani hotela »Union«

protestni shod,

na katerega pridite

vsi,

da poveste svetu in celi jugoslovanski javnosti, kako ljubite svojo trpečo domovino.

Ministrska kriza rešena Novo ministrstvo.

Belgrad, 20. decembra. (Uradno.)

Včeraj zvečer je poveril prestolonaslednik regent Aleksander sestavo novega ministrstva podnačelniku staroradikalne stranke Stojanu Protiću. Če sinoči so se pričela pogajanja, ki so se danes cel dan nadaljevala. S strani Narodnega veča so se šli v imenu dvajsetorice udeležiti: dr. Korošec, dr. Pavelić, Svetozar Pribičević in dr. Smoljaka. S srbske strani so se vodila pogajanja z načelniki političnih strank. Dosežen je bil popoln sporazum. Nova vlada države SHS. je sestavljena takole:

Stojan Protić, predsedstvo.
Dr. Anton Korošec, predsednikov namestnik.

Dr. Ante Trumbić, zunanje zadeve.
General Mihajlo Rašić, vojna.

Svetozar Pribičević, notranje zadeve.
Ljuba Davidović, prosveta.

Dr. Momčilo Ninčić, finance (nov).

Dr. Marko Tričković, pravosodje.

Dr. Tugomir Alaupović, verstvo (nov).

Inž. Vulović, železnice.
Dr. Živko Petričić, poljedelstvo.

Milko Jovanović, prehrana in obnova.
Milos Kapetanović, javna dela.

Dr. Spaho, gozdarstvo in rudarstvo (nov, musliman).

Vitomir Korač, socialna politika.
Dr. Edo Lukinč, pošta in brzojav.

Dr. Albert Kramer, priprave za konstituantno.

Minister za trgovino, obrt in industrijo nocoj še ni bil designiran. Mesto je določeno za srbsko nacionalno stranko, ki bo postavila svojega kandidata jutri dopoldne.

Istovrstno z ministrstvom je bila določena tudi mirovna delegacija. Za predsednika delegacije je imenovan Nikola Pašić, za člane pa: dr. Ante Trumbić, dr. Ivan Žolger in drugi, kolikor jih bodo priznale velesile.

Hrvatski ban dobi čin ministra.

Novo ministrstvo bo jutri dopoldne v kraljevem dvorcu zapriženo. Ministri bodo položili prisego v roke prestolonaslednika regenta Aleksandra. Pri svečanosti bo fungiral za katoliške ministre dr. Ivan Barac, za pravoslavne pa beograjski prota.

Belgrad, 20. decembra. Nova ministrska lista se, kakor je bilo že napovedano, v bistvu strinja s prvotno razglašeno. Izprememba obstaja le v tem, da je namesto Nikola Pašića postal mi-

nistrski predsednik podnačelnik staroradikalne stranke Stojan Protić, namesto dr. Joze Sunarića pa dr. Tugomir Alaupović, kot minister za verstvo. Srbska staroradikalna stranka je poslala v kabinet nanovo dr. Momčilo Ninčića. Nov član kabineta je tudi bosanski musliman dr. Spaho. Preporna točka pri pogajanjih za sestavo kabineta je bilo tudi vprašanje bosanskih Srbov. To vprašanje bo šele naknadno rešeno; ker je sedaj srbska opozicija zahtevala, da naj ostane prvotna lista kolikor mogoče neizpremenjena.

Belgrad, 20. decembra. Prestolonaslednik regent Aleksander se bo podal v Pariz na mirovna pogajanja po rimsko-katoliških božičnih praznikih. Po dosedanjih dispozicijah odpotuje iz Belgrada 27. t. m.

Stojan Protić

Nemogoče je v srbski politiki, a zlasti v zgodovini radikalne stranke spominjati ime Nikole Pašića a da se istodobno in ne hote v ozki zvezi ne bi omenjal mož drugega imena — Stojan Protić. Pašić je za pet diplomat, Protić, tako piše »Jutranji list«, odkrit politik, borilec, organizator in agitator. Ako je Pašić strankin mozeg, lokav, oprezen in navzven razum, je Protić srce, smelost, orožje radikalne stranke, roka desnica z damasčanko. Pašić je gladek kakor jegulja, Protić stalen, krut in nepremagljiv steber. Kljubovalen je, brezobziren, energičen, vilen, ki ne daje pardona, pa ga tudi ne zahteva. Pašić se bori v salonskih, a Protić v bokserskih rokavicah. Napada vsikdar z odprtim vizirjem, ako treba tudi na deseterico. Vsikdar stopa pred protivnika z geslom: »pojdi mi s pota, ali pa se mi ukloni«. Pašića nimajo radi, Protića a se boje.

Stojan Protić je silen govornik, a se večjo silo ima v peresu. Duhovit in žgoč polemik, s katerim se redko kdo spušta v borbo, ako ne želi iziti iz boja s polomljenimi rebri. V kotliki se Pašić vedrjuje vsake izjave in polemike, toliko stopa Protić z vsakomur v oči na mešan junaški. Ne prikriva ničesar, ni oprezen in obziren, zato je tudi strah diplomacije. Zmago skuša izgovoriti zmiraj, z mečem v roki, nikdar s pogajanj. Svojo stvar je vselej pripravljen braniti do skrajnih konsekvenc. Preživel je burne čase, tudi transito. Obrenovitev. Vlačil so ga iz leže v leže, kjer niso z njim postopali po evropski. Ali prešel je vse in ni klonil duhom. »Telo mi lahko zlomite, prepričanja pa ne!« to je njegovo gesto. Na čvrsti njegovi odločnosti so se razbila vsa nasilstva in nasilniki so si polomili zobe na tem trdem orehu.

Protić je mož obsežnega znanja. Ni ga ministrskega resorsta, ki bi se njemu ne mogel zaupati in katerega bi on ne znal izvršno voditi s popolnim strokovnjaškim umevanjem. In kadar stopi v javnost kot minister, vsikdar donosja v posle svojega resorsta nov svež duh in razbija stare in zaprte okamenine, ustvarjajoč nove potrebne in moderne reforme.

Protić je eden najspretnjših časnikarjev in publicistov na slovenskem jugu in zajedno tudi najboljši poznavalec jugoslovanskega vprašanja.

Ne želimo biti proroki, ali prepričani smo, da bo Protić v sedanjih zapletenosti velikih in malih političnih vprašanj skoro nastopil kot leden najodločnejši mož na slovenskem jugu. S svojo bojevitostjo in odločnostjo bo on z čvrsto pestjo otiral pota za odločni politiki. Zlasti bo Protić v sedanjih dobrih finančnih vprašanj na svojem mestu kot izvršen poznavalec finančnih problemov. Sicer pa je Protić preslen značaj in presmel, da bi mogel izgniti v metazu današnjih političnih razmer.

Trst, Gorica, Istra.

Dr. G. Ž.

Kakor ledena slana nam je padla na rože navdušenja vest, da je ententa dovolila Italiji v pogodbi za premirje, da zasede ona isto ozemlje, ki so ga 25. aprila 1915 v Londonu prodali. Postopanje Italijanov na naši zemlji je žalost še pomnožilo.

Ko nas je zadelo okupacija, smo stali pred svetom osamljeni kakor plen ptič roparici. Obupni poskusi, da si pridobimo takoj priznano zastopstvo na zunaj, da nam brani pravico in trpeče rojake, so se izjalovile: korak Narodnega Veča, da se mednarodna legitimacija prizna dr. Trumbiću, ženevski pakt in druge intervencije, so minule brez uspeha glede našega priznanja na zunaj.

Če bi se bila vršila odločitev na mirovni ali preliminarni konferenci alijancev iz novembra, kakor je to upala Italija, izid gotovo ne bi bil nam pravičen. Čas nam je izdatno pomogel. Danes smo krepkejši na znotraj, ker smo edinstvena država s krepko dina-

stijo in dobimo vsak čas tudi enotno vlado, močnejši pa smo tudi na zunaj, ker bo svet zdaj vendarle enkrat uveren, da hoče ves naš narod ujedinitje in ker nam bo predstavitelj ena sama vlada. Napake laškega imperijalizma so nas izdatno podprle: Jugoslavija pa do biva čas, da organizira odpor.

Ni torej vzroka za pretiran pesimizem. Zlasti ne za oni grdi pesimizem, ki razjeda narodu mozeg, ki povsod vidi in išče izdajce in sumnič na vse strani. Nekateri sejejo strah in obup, kakor da jih je najel nasprotnik. In to še predno se je naša borba začela!

Odločno torej svarim pred onim zastrupljenim pesimizmom, ki nas preti slabiti danes ravno tako, kakor nas je slabel skozi zadnje dve leti obupne borbe z Avstrijo.

S tem pa seveda ni rečeno, da slepo zaupamo in čakamo. Imamo globoko uverjenje, da nas ni nihče naših odločujočih politikov »izdal« in da Italija nima absolutno ničesar v roki, kar bi nas kakorkoli preudiciralo. Če kakšen dalmatinski lokalpartij, ki v Trstu vidi konkurenta in, ki v Trstu ni videl drugega nego kavarno »Specchia«, govori o slovenskih imperijalizmih, da lože naprej po italijansko čenča, nas to ne sme pregloboke žalostiti. Če bi govoril resnišči človek iz čistih nagibov, da je Trst premalo slovenski, da bi ga mogli zahtevati, treba poudariti, da je akcije, propagande in je to le dokaz, da poprej nismo dovolj storili v tem oziru. Naši odgovorni politiki pa so o naši zahtevi na jasnem. Danes imamo, hvala bogu, odgovorno vlado, ki je edina pozvana, da vodi zunanjo politiko. Kdo more misliti, da binaš Korošec in Kramer je eno minuto ostal v kabinetu, ki nima v svojem programu Trsta, Gorice in Istre? Kdo more verjeti, da bi se dalo v Ljubljani le en dan držati odgovorno vlado, če se kaj krši naš primorski program?

Proč torej z obupom! Proč pa tudi s fatalizmom in brezdelnim čakanjem! Ko smo v Parizu izvedeli, da Italijani poskušajo prodreti preko demarkacijske linije celo v Ljubljano, so diplomati skrbno popravševali: Kako bo reagiral Vaš narod? Odpor nam je dal takrat več moči kakor deset diplomatskih not. Odporu Jugoslavije je temelj — odpor Slovenije. Če bo Slovenija ugovarjala, se ne bo moglo preko nje na dnevni red. Ključ situacije je v mnogo večji meri v Ljubljani, kakor si številni naši pesimisti mislijo. Premenimo Slovenijo v en tabor skrajnega odpora, ki se ne straši pred nobenim sredstvom!

Boj za Trst in Primorje.

Italijani, vlada in njena žurnalistika se sklicujeta glede svojih aspiracij na bivše avstrijsko Primorje z Gorico, Trstom in Istro na svoje historično in narodnostno pravo do tega ozemlja. Povsod in vedno povdarja, da so vsi ti kraji italijanski od pradavine ter le umetno poslovanjeni, in to ne le istrska obal, Trst in Gorica, ampak cela dežela sploh.

Ta trditve je neresnična.

Odkar so po letu 600 zasedli Slovenci kot najzadnejša veja Jugoslovancev ozemlje ob mejah Italije, je ostala etnografska meja nespremenjena do danes, in še danes poteka od izliva Timave ob zapadu Krasa do Soče pri Zdravščini in ob desnem bregu Soče do Ločnika in na to proti zapadu skozi Ločnik ob južnem robu Brd do Krmina in nad Krminom onstran bivše avstrijske meje do Cedada in dalje preko Tilmenta. Furlanska nižina sama je bila le bolj redko naseljena od slovenskega življa, katerega je močnejši romanski živelj izpodrinil. Gorica sama leži na izključno slovenskem teritoriju in je že od svojega postanka slovenska. Tudi v mestih zapadne Istre in Trstu je obstojal italijanski živelj iz starih patricijskih rodbin in trgovcev, pomnoženih s priseljenimi državljani Beneške republike, ves dotok malega obrtništva, delavstva in tekot zadnjih stoletij sploh je prihajal v ta mesta izključno iz čisto slovenske okolice. Da so vsa ta mesta obdržala svoj italijanski značaj do danes, ni kriva toliko manjša odprna sila priseljenega slovenskega življa proti italijanskemu, tem več umetna asimilacija potom šol, uradov in gospodarskega pritiska, podpirana z vsemi sredstvi od bivše Avstrije.

Vkljub vsemu temu je še vedno in zlasti danes značaj celoga Primorja čisto slovenski, tako, da tvorijo italijan-

ska ozemlja majhne narodnostne otoke, ki se vrhutega drže le umetno.

Ker aspiracije Jugoslovancev ne segajo preko njihove faktične narodnostne meje, in zlasti ne zahtevajo za se Furlanije, to je čisto furlanskega ozemlja zapadno od Spod. Soče do Ločnika in Krmina, je narodnostni položaj med Jugoslovani in Italijani resnično spornega ozemlja, po podatkih ljudskega štetja iz leta 1910, glede katerega bodi že v naprej omenjeno, da je Slovanom krivično, ter izvršeno v njih škodo in na korist Italijanom, ter zlasti v zapadni Istri, Trstu in Gorici naravnost sleparsko, (saj se je moralo uradno štetje v Trstu in Gorici ponoviti), v številkah sledeči:

Slovenski del Goriške z Gorico in Ločnikom vred je štel leta 1910 glasom ljudskega štetja:

Jugoslovancev: Italijanov: Nemcev

155.265 17.949 4.486

Trst . . . 59.319 118.959 11.856

Istra . . . 223.318 147.417 12.735

Celo Primorje brez Furlanije tedaj: 437.397 Jugoslovancev, 284.325 Italijanov in 29.077 Nemcev.

K temu je prišteti še od Italijanov zasedeni del Kranjske in Koroške, kateri je izključno slovenski in šteje nad 100.000 Slovencev. V celém spornem ozemlju je bilo tedaj leta 1910 glasom ljudskega štetja Jugoslovancev 537.397, Italijanov 284.325, Nemcev 29.500.

To ljudsko štetje je bilo Jugoslovancev skrajno krivično, ker že po privatnem štetju, izvršenem istočasno v Gorici in Trstu je štel Gorica nad 14.000 Jugoslovancev in komaj 11.000 Italijanov, Trst pa nad 70.000 Jugoslovancev in komaj 107.000 Italijanov. V Istri sami pa živi 45.000 več Jugoslovancev kot je bilo v resnici naštetih.

Resnično narodnostno razmerje je bilo ob zadnjem ljudskem štetju nad 600.000 Jugoslovancev in komaj 220.000 Italijanov.

Ozemlja, zasedenega po Jugoslovanih v Primorju brez Kranjske in Koroške je bilo v istem letu 584.078 ha proti 71.583 ha.

Takozvani italijanski okraji Goriške v resnici niti niso naseljeni od Italijanov ampak od Furlancev, katero plemo je sorodno provencalemu, in niti se ne naslanja na svoje italijanske sosedo, s katerimi je živelj vedno v gospodarskem in političnem boju, ter se tudi zdaj odločno poganja za svojo samostojnost ter proti priklonitvi k Italiji, katere se boji predvsem iz gospodarskih razlogov.

Sklicevanje na narodnost in položaj zasedenega ozemlja je tedaj le krinka, za katero skriva italijanski imperijalizem, popolnoma druge namene.

Trst mednarodno mesto — utopija?

Dunaj, 20. decembra. (Ljub. kor. ur.) »Wiener Allgemeine Zeitung« prinosa razgovor z bivšim italijanskim poslancem Pittonijem, ki je dospel semkaj iz Trsta z neko komisijo zaradi prevoza italijanskih beguncev in vojaških vjetnikov v njihovo domovino. Pittoni je z ozirom na okupacijo Trsta po Italijanih izjavil, da bo Trst nehal biti trgovsko mesto, ker nima zaledja. Bodočnost Trsta je odvisna od ustvaritve velike industrije in ladjedelstva. Sedaj je med Trstom in italijanskimi pristanišči živahen promet. Načrt, da bi se Trst internacionaliziral, smatra Pittoni za utopijo.

Italijani se pripravljajo na vojsko z Jugoslovani.

Na Grobelniku nad Sušakom so Italijani zakopavajo, prepletajo strelne jake z žičnim ovirami in betonirajo podstavke za topove. Isto se godi tudi na Goriškem ter zasedenih delih Kranjske in Koroške. Torej Italijani se pripravljajo resno na vojsko z nami.

Italijanska nasilstva v Istri.

Iz Opatije danes v Ljubljano došli potniki pripovedujejo: Italijani nadaljujejo svoja nasilstva proti Slovincem in Hrvatim. V Opatiji hočejo prisiliti slovenske in hrvatske stražnike, da morajo nositi italijansko uniformo in grozijo z zaporom, ako bi se ne pokorili. Kot tatni agent italijanske oblasti fungira bivši nadporočnik v avstrijski armadi trgovec v Voloski Čeh Frizek, ki sistematično ovaja naše ljudi. Istotako je v službi laške špijonaže trafikant Štrm, ki se je pri prihodu Italijanov, v Opatijo dal prekrstiti v Frontinija. Zanimivo je, da je oče tega Štrma — Frontinija bil doma iz Kamnika, mati pa je Hrvatka. Našim ljudem trgajo Italijanski vojniki in poitalijanci opatijska fakinaža amerikalnske, francoske in angleške kokarde raz prsi.

Od slovenske in hrvaške inteligence, kar je ni izbežalo, so Italijani vso zaprli. Ljudstvo je obupano, toda veruje trdno v odrešenje iz težkega italijanskega robstva.

Italijanska nasilstva v Dalmaciji.

Šibenik, 20. decembra. (Ljub. kor. ur.) Včeraj dopoldne je dospela v luko angleška torpedovka št. 72. Odposlanstvo Narodnega veča ji je slo naproti in pozdravilo

poveljnika. Izročilo mu je spomenico o nasilstvih italijanskih okupacijskih oblasti. Poveljnik je pritožbe pozorno poslušal in obljubil, da jih sporoči svojemu admiralu na Reki. Obenem je izjavil, da ostane v Šibeniku dva dni, da natančno spozna razmere v Šibeniku in okolici, okupirani po Italijanih. Zvečer se je udeležil poveljnik z angleškimi častniki domače zabave v prostorih šibeniškega Sokola. Ta pozornost Angležev je vzbudila med hrvaškimi prebivalstvom veliko navdušenje. Angleškimi častnikom so priradili v sokolski dvorani pristrčne ovacije. Ob njihovem odhodu so igrali angleško himno.

Šibenik, 20. decembra. (Ljub. kor. ur.) Sinoči so se izprehajali po mestu trije angleški mornarji, okrašeni z jugoslovanskimi kokardami. Na ulici pa so jih obklopi italijanski karabinjeri in zahtevali, da morajo kokarde odstraniti. Angleži so se branili in prišlo je skoro do dejanskega spopada. V zadnjem hipu pa je pristopil italijanski častnik in preprečil spopad. Angleški mornarji so odšli s klici: »Živela Jugoslavija!« Prebivalstvo jih je iskreno zahvalilo za njih simpatije.

Split, 20. decembra. (Ljub. kor. ur.) Italijanski poveljnik v okupirani Dalmaciji podadmiral Millo je izdal naredbo, da morajo pripluti vsi avstro-ogrski trgovski parniki, ki jih je rekvirirala italijanska vlada, čim prej v Šibenik in si preskrbeti italijanske propustnice, sicer bodo zaplenjeni.

Zadar, 20. decembra. (Ljub. kor. ur.) Italijani sežejo na tukajšnji pošti vse zagrebške in splitske novine. Italijanski poveljnik podadmiral Millo je izdal naredbo, ki odpravlja obveznost francoščine v dalmatinskih srednjih šolah ter jo je uvedel samo kot prost predmet.

Goriški begunci.

Dunaj, 20. decembra. (Ljub. kor. ur.) »Wiener Allgemeine Zeitung« poroča, da ostanejo jugoslovanski begunci z Goriškega in drugih po Italijanih zasedenih pokrajin do nadaljnjega v svojih dosedanjih krajih, ker obnoveitev teh pokrajin ne napreduje dovolj in ker Italijani jugoslovanske begunce in delavce pošiljajo v Italijo.

Italijani v Idriji.

(Iz prijateljevega pisma.)

Idrija, 17. decembra.

Ker imam ravno priložnost, da spravim pismo v svet, Ti napišem par vrstic, če hočeš informirati javnost o zadnjih dogodkih pri nas.

Narodni praznik smo praznovali tukaj v soboto s tem, da je počivalo vse delo in da se je pela slovenska maša. Lahki so bili še ledeni dni prei poučeni o naših namelih. Nekateri so nameravali tudi izpredvnet deket v narodnih nošah. Ker sta vsako zbiranje in obhod po cesti prepovedane, naše žene in dekleta niso hotela sodelovati. Četudi bi se bile nekatere rade pokazale. Lahki so imeli poostrene straže in sploh vse pripravljeno, da v kalli uduše vsako prepovedano gibanje. Zaradi našega vplivanja je ostalo samo pri tem, da ni nihče delal in da so bile zaprte trgovine in gostilnice. Opoldan je pa izšlo od generala povelje, da morajo pod osebno odgovornostjo gerenta Stravsca biti popoldan trgovine odprte. To se je seveda tudi zgodilo. Mir se ni kalil. Naša družba je bila popoldan »pri Faric, kjer smo se prav dobro zabavali.

Aprovizijonirani bomo menda iz Trsta. Včeraj se je gerent odpeljal tja, da prevzame živila. V Logatec imajo baje že vsega dovolj, kar mi je povedal neki častnik. Za največjo silo deli vojaštvo nekaj kruha in riža, jaz še nisem ničesar dobil.

Gptovo Ti je znano, da je Kaletan Premierstein imenovan za začasnega vodjo sodišča v Logatecu. V petek je prišel v Logatec in šel takoj naprej domov pogledat. V soboto pod večer je bil z nami »pri Faric, kar pridrvi tja laški avto iz Logateca. Izstopi častnik in izjavi, da mora Kaletana Premiersteina nemudoma privesiti stotniku karabinierjev (naši feldžandarmi) v Logatec. Kaj se je z njimi zgodilo in zakaj vse to, nam je še danes uganka. (Gospod sodnik Premierstein se je moral vrniti v Ljubljano, ker mu Lahki niso dovolili, da bi nastopil službo v Logatecu. Sedaj je na svojem prejšnjem mestu v Ljubljani. Opomba uredn.)

Proti Zirem so vsa pota in steze zastražene in ponajveč preprežene s gosto žično mrežo. Čisto nas hočejo odrezati od sveta, pa ne mislimo, da se ideje ne dajo omrežiti. Včeraj je nek komisija (spremljal jo je katehet Oswald) pregledovala realko, na kateri se bo baše kmalu pričel pouk, le ne ve se še, po kakšnem učnem načrtu. Tudi ljudska šola bo menda otvorena te dni; otroci bodo menda celo dobivali brezplačen zajtrk. Čisto prav, da nam dajo jesti, če so nam vzeli možnost, da se sami preskrbimo, toda z jedjo nas ne bodo dočeli za mater Italijo! Vsi želimo, da bi ta mora padla od nas. Najhujše pri vsem je, da moremo tolažbo iz časopisov le tako redko črpati. Pa tudi to preide!

Kaj je s Koroško?

Podkloster, 12. dec. 1918.

Podati hočem kratko poročilo o mišljenju slov. ljudstva južno Beljaka, v Ziljski dolini in prišlih nanj od strani nemško-narodnostnega učiteljstva.

Pred odločitvijo smo. Naše severne meje so sicer začrtane, vendar še nedoločene. Na Stajerskem in spodnjem delu Koroške se je to že zgodilo, kar je povsem zaslug energičnega dela generala Majstra. Tudi na Koroškem v zgornjem delu, kjer je ljudstvo že bolj ponemčeno in celo slovensko ljudstvo nemško misli, bi bilo potreba vojnemu vodstvu nekoliko več inicijative. Z zavzetjem Beljaka bi bil položaj drugi, kot je na danes.

Slovenec je v okraju Beljak hlapec, prišli so na on in povzeli, kateri so podlegli germanizaciji. V popolno slovenski Brnci pozdravljajo nemško vsled bolazni pred nemškimi mogotci.

Prepotoval sem spodnjo Ziljsko dolino ravno v najhujšem času, ko snujejo in iščejo nemčurji v slovenskem ljudstvu opore in pomoči. Vse jim pride prav. Ker tukajšno ljudstvo hlapecje in je navajeno pritiska, ne more razumeti sedanega časa in osvoboditve izpod nemškega jarma. Najhujšano je že tako daleč, da bi glasovalo tudi za Nemško Avstrijo. Sedanjega združenja s Srbijo ne more razumeti. Ona gre celo tako daleč, da zaslepljeno ljudstvo res že veruje na zopetno vojno. Po nekaterih krajih se kaže tudi boljše razumevanje v pravi luči. Gnezdo vsega je mesto Beljak. Tamošnje oblasti podpirajo na vse načine razdor med Slovenci, pošiljajo strojnice z municijo, da eventualno nastopijo nemškutarji lahko proti se zavednim Slovincem.

Duhovščino, vzor narodnostnega dela med koroškimi Slovenci, so pogladi iz nekaterih krajev in zagostili s smrtjo. Težko se je otresti teh nasilstev, edino s tem, da zasede jugoslovanske čete ravno Beljak in Ziljsko dolino, odstranijo iz vsakega kraja učitelja in nekaj žepničarjev. Potem pride v te kraje zopet mir, oni mir katerega si ljudstvo v srcu tako želi in je na tistem povprašuje, kdaj nas rešite in privedite Jugoslaviji.

Podravlje, dne 18. decembra.

Ko je nastal polom stare Avstrije, zaletnostne spomina, so bili naši nemškutarji z onimi par Nemci vred popolnoma poparjeni in pripravljani, da se vdajo v svojo usodo. V Beljaku in Celovcu se je računalo s tem, da bosta mesti pripadli Jugoslovanski državi. Danes je položaj čisto drugačen. Vsed zelo prednjih, hujškarjev nemškega časopisa ter samozavestnega, napram Jugoslovonom skrajno žaljivega nastopa nemških agitatorjev na shodih, katere nasprotniki prav pridno prirejajo, — dne 8. decembra so imeli take shode n. pr. v Vrbi, v Marji na Zili, Podklosteru in v Gorjah — ki so dali povod za izgrede proti Slovincem — nemškutarji zopet osebno dvigajo glave, se organizirajo ter z oboroženo silo ogrožajo imetje in življenje naših ljudi. Zadnje dni je hodila po severno od Drave ležečih občinah Lipa in Vernberg takozvana »komisija«, obstoječa iz 22 orožnikov in dveh civilistov, ki so se izdajali kot zastopniki nekega nemškega društva. Brezobzirno so vlomili v hiše in shrambe, kjer se jim niso takoj vdali, so vplenili, kar so dobili in jemali seboj. Sele, ko so se postavili domačini oboroženi v bran, je »komisija« izginila.

Da gre za dobro organizirane nemškutarjske tolpe, so pokazali izgrezi na Zili in v Podklosteru, naj si jih pa skuša »Kärntner Tagblatt« še tako zagovarjati. V Marji na Zili je moralo namreč nastopiti vojaštvo, ki je bilo, kar treba za največjim priznanjem omeniti, takoj na mestu. Ko je razorožilo tolpe, je priredilo hišne preiskave, pri katerih se je našlo veliko množino pušk in municije, zaboj ročnih granat in celo strojne puške. Največ je bilo poskritega v hiši gostilničarja Moserja, ki je glavni hujškar proti Slovincem in Jugoslovani, a je po prihodu v Beljak, ko je izvedel, da prihaja vojaštvo. Treba bo proti takim ljudem, ki ogrožajo red in mir na našem ozemlju, naj strožje postopati.

V Podklosteru je napravilo vojaštvo istotako red. Le v Spodnji Zili praznuje nemškutarji pod vodstvom znanega Mihoja v Čajni še svoje orgije, toda upamo, da bo tudi teh kmalu konec. Prepričani smo, da mora tudi na Koroškem priti kmalu do odločitve, ker položaj, kakor je danes, je nevdržljiv.

Poročila iz Podklostra na Koroškem.

Po dolgem času je zopet zaplapolala slovenska trobojnica v tem kraju. Narodni svet pod vodstvom župnika dr. Cukala je prevzel nadzorstvo nad občno in drugimi civilnimi uradi, dokler ne ukrene Narodna vlada vse potrebno, oziroma imenuje slovensko uradništvo. Edino zbežano je ljudstvo iz Ziljske doline, ker so mu različni nemški, oziroma nemčkutarji mogotci in učitelji natvezili, da spada vsa Ziljska dolina pod nemško ozemlje. Prebivalstvo je naprosilo poveljstvo orožniškega oddelka pomoči. Osnovali so v Ziljski dolini slovensko orožniško postajo, da varuje začasno imetje Slovencev pred nemško družaljo. Posebne zasluge v hujškariji imata učitelja iz Bistrice in Gorji. Slovenskega župnika so ob 5. jutraj izkalsi z oboroženo silo, ki jim pa je komaj ušel. Razobesil je namreč slovensko zastavo, ki peče tukajšnje nemškutarje. Narodna vlada naj ukrene kar najhitreje, da bodo Slovenci varni na jugoslovanskem ozemlju, in protestira pri koroškem deželnem odboru. Enako se godi tudi v Sv. Stefanu, Brdu in drugih krajih. V prvi vrsti je treba pomagati koroškimi Slovincem in jih odrešiti jarma in hlapčevstva ter vzpodbuditi omahljivce k narodni zavednosti. Namestajo naj se slovenski učitelji in naj se ta mesta čim preje zasedejo. Tukajšnji nemčurji agitirajo s polno paro proti kraljevi rodbini Karagiorjevičev. Pravijo, da je le - ta kriva vojne. Rešiti je treba zavedno ljudstvo slovenske Ziljske doline.

Razne vesti.

Wilson.

London, 18. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Reuterjev urad poroča: Predsednik Wilson je izjavil, da je popolnoma neosnovana vest washingtonskega poročevalca ameriškega lista v Parizu, da odobrava predsednik načrt, določen po zvezi za izsiljenje miru. Nikoli da ni, ne posredno, ne neposredno, prireditelju temu načrtu.

Wilsonova načela in mirovna konferenca.

London, 19. decembra. (Ljub. kor. ur.) V uvodniku pišejo »Times« o predložitvi mirovnih pogajanjih: Voditelji evropskih demokracij so z eno samo izjemo sprejeli splošna Wilsonova načela. Dasi so se zednili glede teh načel, vendar treba še natančno opisati te principe in jih praktično izvesti v vsakem posameznem primeru. Različni znaki kažejo stremljenje, uveljaviti zahteve z zgolj narodnostnega vidika, predno jih preišče konferenca med zavezniki in Zedinjenimi državami, ki se sestane, da se posvetuje o začasnih pogojih za mir. Belgija zahteva vrnitev Luksemburga in delov Holandskega Limburga ter popravek nemških mej in pa levi skalski breg. Italijanski ministrski predsednik menda ne bo pozabil, da bo morala Italija, kakor vsi ostali člani entente podvreči svoje zahteve splošnim kriterijem, ki jih bo uveljavljala mirovna konferenca. Nobena država ne sme pri uveljavljanju svojih interesov pozabiti na karakteristične znake teh idej. Stremeti mora za tem, vsak posamezni problem spraviti v sklad s splošnimi načeli, ki jih bo treba na vseh straneh uveljaviti.

Italijanski kralj v Parizu.

Pariz, 20. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Agence Havas poroča: Italijanski kralj je v spremstvu ministrskega predsednika Orlando in ministra za zunanje stvari, Sonnina dospel semkaj. Na kolodvoru sta jih pozdravila predsednik Poincaré in ministrski predsednik Clemenceau. Na poti k ministrstvu za zunanje stvari, kjer bo kralj s svojim spremstvom stanoval, so stale čete v špalirju. Mnogobrojna množica je priredila kralju živahne ovacije. V mestu vihra obilica zastav. Ob šestih zvečer je kralj obiskal predsednika Wilsona. Nato je kralj s svojim sinom odšel k predsedniku Poincaréju. Pogovarjala sta se 40 minut. Zvečer je predsednik Poincaré priredil na čast kralju in kraljčici italijanskemu diner, ki so se ga udeležili med drugimi predsednika senata in zbornice, člani diplomatskega zbora, člani kabineta in maršal Joffre.

Inomost, 20. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Po tukajšnjih listih poročajo potniki iz Južne Tirolske, da se je dne 10. t. m. opustila zasedba Silliana. Listi povdarjajo, da niso čete ničesar rekvirirale.

Berlin, 20. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Wolffov urad poroča: V Ukrajini smatrajo poljski radikalni elementi Nemce za brezpravne.

Berlin, 19. decembra. (Ljub. kor. ur.) »Vorwärts« poroča o stavki tiskarjev, da so tiskarji trdili Scherl, Ullstein in Mosse zahtevali povišanje tedenske mezd od 79 na 120 mark. Zastopnik trdi, da jim prvotno ponujali 15 mark tedenske doklade in so zahtevali sprejete te ponudbe tekot petih minut. Odgovora niso dobili. Vsed tega današnji jutranji listi niso izšli, ravnotako tudi ne večerniki omenjenih založb.

Berlin, 20. decembra. (Ljub. kor. ur.) Na mesto odstopivšega državnega tajnika dr. Solfa je imenovan bivši nemški poslanik v Kodanju grof Brockdorff za državnega tajnika za zunanje stvari.

Berlin, 20. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Wolffov urad poroča: Nemški revolucionarni delavski in vojaški sveti v Petrogradu so pri zaveznikih vladah brezlično protestirali proti pogojem za premirje in mir, naloženim nemškemu narodu o ententi. Ne da bi se razpravljalo o vsebini tega protesta, se more reči, da se nemški narod in nemški vojaški in delavski sveti ne strinjajo s to izjavo, ki jo bo imela ententa kot nov dokaz za delovanje nemških boljševiških agentov v Rusiji.

Budimpešta, 20. decembra. (Ljub. kor. ur.) Finančno ministrstvo objavlja naredbo, s katero se cene tobačnim izdelkom znatno zvišujejo in sicer od 50 do 70 odstotkov.

Dubrovnik, 20. decembra. Na parniku »Lovrijanec« je dospela iz Krija Jugoslovanska legija, obstoječa iz naših ameriških rojakov. Legija se je borila na zapadnem bojišču.

Dubrovnik, 20. decembra. Tukajšnje francosko poveljstvo je izdalo ukaz, glasom katerega se menjuje 1 frank enako dvema kronama.

Belgrad, 20. decembra. Semkaj došli delegati črnogorske velike skupščine so dne 4. decembra (18. decembra po novem koledarju) formalno notifikirali ujedinitenje Črne gore s Srbijo.

Pariz, 20. decembra. (Ljub. kor. ur.) Včeraj je izvršilo slovensko imenovanje bivšega francoskega generalisima Joffra za člana francoske akademije.

Pariz, 20. decembra. (Ljub. kor. ur.) Agence Havas poroča: Na pojedini, ki jo je priredil predsednik Poincaré na čast italijanskemu kralju, je izustil predsednik napitnico, za katero se je kralj s prisrčnimi besedami zahvalil.

Madrid, 19. decembra. (Lj. k. u. — K. B.) Kakor javljajo listi, je snoči odstopoval ministrski predsednik grof Romanones z dvema uradnikoma ministrstva za zunanje stvari za več dni v Pariz. Po oficijelni noti je predsednik Wilson povabil grofa Romanonesa v Pariz. Grof Romanones ne bo konferiral samo s predsednikom Zedinjenih držav, marveč tudi s francosko vlado in z zastopniki angleške in italijanske vlade o mednarodnih problemih, ki zanimajo Španijo, in o novem svetovnem red. Potovanje je ministrski predsednik je posebej važno za znanje politiko Španske. Vsi časniki so odobravaljo to poročilo in izjavljajo, da je to osebni uspeh ministrskega predsednika.

Sarajevo, 20. decembra. Včeraj je izbruhnil v vojašnici kralja Petra I. velik požar. Škoda znaša čez 30.000 kron.

Odgovor kralja Petra in prestolonaslednika Aleksandra trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani je povodom proslava ujedinitenja poslala naslednji brzojavni vdanostni pozdrav:

»Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani, zastopnica trgovine, industrije in obrta v Sloveniji, izraža ob navdse pomembnem narodnem prazniku iskrena čustva sreče in navdušenosti, da se je izvršilo ujedinitenje celega troedinega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zastavo naše kraljevske Visokosti. V Proglasu Vaše Visokosti poudarjena načela svobode, bratstva in resnične demokracije so tudi ona načela, katerih uveljavljanje kar najbolj pospešuje trgovini, industriji in obrtu prost razvoj, izboljšanje vse razvojni sposobnosti na korist celemu narodu. S čim

tem posebno hvaležnostjo pa nas je navdala tolažilna zagotovila kar najodločnejše hranitve celega, našemu troednemu narodu po vsej pravici pripadajočega osenila, zlasti tudi za našo trgovino, industrijo in obrt prevažnega jugoslovanskega Primorja, Trsta, Gorlike, Istre, Zivela ujedinitenja Jugoslavija! Živel kralj Peter! Živel prestolonaslednik Aleksander!

Na ta pozdrav je zbornica prejela brzojavni odgovor od šefa dvorne pisarne, ki se glasi:

»Sporočam Vam iskreno zahvalo in pozdrav Njegov. Veličanstva kralja Petra in Njegovoga Visočanstva prestolonaslednika regenta Aleksandra za Vašo iskreno, narodnega čuta prežeto pozdravno brzojavko. — Po Najvišjem nalogu. Šef dvorske kancelarije: Balugžič.«

Se posebej pa je odgovoril prestolonaslednik Aleksander z naslednjo brzojavko:

»Hvala za vdanostne pozdrave. Vaše gospodarstvo stoji pred velikimi nalogami in uverjen sem, da bo Vaša zbornica sodelovala pri zgradnji naše gospodarske moči. Pozdravljam slovenske obrtnike, trgovce in industrijalce. — Aleksander.«

Regent Aleksander slovenskim kmetom.

Z Gorenje vasi nad Školjo Loko so poslali vdanostno brzojavko regentu Aleksandru. Na brzojavko je došel ta-le odgovor:

Vaščanom v Gorenji vasi! Pozdrav slovenskih kmetov me iskreno veseli. Kot potomec jugoslovanskega oratarja sem ponosen, da bo naš kmečki stan najtrdnjša opora naše svobodne domovine. — Pozdravlja Vas — Aleksander.

Regent Aleksander slovenskim Kočevcem.

Na vdanostno brzojavko slovenskih Kočevcev je došel iz Beograda nastopni odgovor:

Kočevskim Jugoslovonom, dolgo zatiranim, sedaj svobodnim in ujedinitenim s celim narodom, pošilja iskrene pozdrave — Aleksander.

Politične vesti.

— Nemci za odpoklicanje nemških uradnikov. Včerajšnji »Grazzer Tagblatt« piše: »Slovenci prodirajo vedno dalje proti severu na nemško ozemlje. Nemci zremo na to početje docela mirno, dasi se nahaja še velika množica nemških uslužbencev v čisto slovenskih krajih in mora opravljati tamkaj svojo službo. Zakaj se jih ne odpokliče, da bi se s tem preprečilo nadaljnje prodiranje Slovencev proti severu?« — Jugoslovani prav gotovo ne bomo ugovarjali, ako Nemci odpokličejo vse nemške uradnike z našega ozemlja, nasprotno, veselili se bomo tega. Ako bodo pa s tem zadovoljni nemški uradniki in uslužbenci, to je drugo vprašanje. Saj je vendar znano, da se samo na Dunaju nahaja 83.000 uradnikov in nastavlencev, ki nimajo službe in ki vsled tega ginevaljo na cesti od lakote. Ako torej hočejo somišljeniki »Grazzer Tagblatt« pomnožiti ono število na Dunaju, svobodno jim!

— Italijani in carinska milija. Včeraj smo zabeležili »Fremdenblattovo« vest, da je Francija na Dunaju vprašala, da-li bi bila Avstrija pripravljena vstopiti v carinsko zvezo z drugimi državami bivše habsburške monarhije. Da je ta vest časnikarska raca, ni treba povdarjati. Toda dunajsko časopisje je takoj pograbilo to kost in ve je poročati, da je Italija proti temu načrtu že prijavila svoj najstrožji protest, češ, da hoče Italija za vsako ceno preprečiti, da bi se mogli Jugoslovani pridružiti kakršnikoli carinski zvezi. Jugoslovanska država mora ostati popolnoma izolirana, to je geslo italijanskih politikov, vsaj tako zatrjujejo dunajski peresniki. No, Jugoslovani jim ne bodo šli na limanice, saj vedo prav dobro, kakšne so pobožne želje avstrijske gospode. V njihovem interesu bi pač bila carinska milija, toda Jugoslovani je ne potrebujejo, prvič, ker imajo morje, drugič, ker imajo vse povsodi na svetu polno prijateljev, da se torej o kakšni izolaciji jugoslovanske države — bodisi gospodarski ali politični — sploh ne da govoriti.

— Vojni minister Rašić za narodno ujedinitenje. V razgovoru z jugoslovanskimi politikmi je general Rašić, designirani vojni minister rekel med drugim: »Srbija je izmučena stala na solunski fronti ob meji svoje domovine in njeni sinovi so že izgubljali nado, da jim bo kdaj še mogoče osvoboditi rodno svojo grudo. Dnevi so potekali, vojna je trajala dalje, a ententa je bila zaposlena tako, da se je zdelo, da nam ni nobene pomoči več. V tem trenutku so došli v Solun jugoslovanske legije, sveže, oduseljene in požrtvovalne. Kdor je videl vzgledno hrabrost teh vaših ljudi iz Amerike, ki so brez odmore prodirali naprej in potiskali sovražnika, ta je globoko prepričan, da so Slovenci, Hrvati in Srbi eden narod in da bodo tvorili jedno skupno državo, ker so umirali drug za drugega. Tem jugoslovanskim četam se ima Srbija v marsikaterem oziru zahvaljevati. Zato je povsem naravno, da bo vse storila, da zadovolji svoje brate.«

— Čehi in mirovna konferenca. Pisarna za mirovno konferenco v Pragi razglasa: Občinstvo prosimo, da bi poslalo tiskovni pisarni ali tiskovnemu odboru v Pragi vse vojne dokumente, nanašajoče se na politiko in historijo, v prepisu ali izvirniku, izvirajoče iz časov persekucij in v obče iz vseh časov, nadalje fotografije; dobrodošli so tudi vsi originalni rezervatni ukazov, armadnih in drugih poveljstev, sploh vsi spisi, ki kažejo, kako je bivša avstrijska vlada postopala s češkimi narodom.

— Italija zahteva odškodnine 100 milijard frankov. Po italijanskih poročilih zahteva Italija odškodnine okroglo 100 milijard frankov. Poročila dostavljajo, da ta znesek ne dosega zneska, katerega bi smela Italija zahtevati.

Jugoslovanskemu narodu! Slovanom!

Kakor svetel meteor je zablesnel na zvezdnatem nebu naše kulture.

Do zadnje postaje našega križnega pota nam je svetil skozi najhujšo temo sužnjosti. Prav do zadnje postaje, do našega poveljanja...

Ko je dospel na zenit, ko je začel na vzhodu zora našega vstajenja, je ugasnil.

Toda zapustil je za seboj čaden sled, ki ne mine nikdar...

Se nikdo ni pred njim govoril svojemu narodu tako čudežno in krasno! Demonska je bila sila njegove besede.

Bil je glasnik Resnice, apostol Ljubezni — naš

Ivan Cankar,

mož najbližji in najplemenitejši, kar jih je rodila slovenska mati, naš največji genij, mož nesmrten...

V bedi rojen, je stopal po trnjevi poti navzgor — poslovl se je od nas kot — duševni kralj.

Ne bili bi vredni, da se nam je rodil, ako ne bi tudi na zunaj skrbeli za nesmrten njegov spomin.

Za Prešernom mu gre kot umetniku prve mu javen spomenik.

Velik je dolg, ki mu ga dolguje predvsem njegov ožji narod slovenski, — vsaj je tudi njega proslavil pred svetom. Dolg, ki mu ga dolguje sleherni Slovan, njemu — svetovnemu geniju. Ni ga izgovora, ki bi opravičeval odklonitev prispevka za ta spomenik! Časten dolg je to in neodoljiv naroden davek!

Zato ne prosimo, nego pozivljamo narod, da prispeva za Cankarjev spomenik, posebno pa vsak kulturni človek slovenski! Pozivljamo posebej tudi vse denarne zavode, ki žive od naroda.

Prispevki naj se pošiljajo na upravnishva listov, — na »Jadransko banko« v Ljubljani na konto »Cankarjev spomenik«, ali pa na naslov odvetnika dr. Jos. C. Oblaka v Ljubljani, ki bo izkazoval vse prispevke (tudi nakazila na banko) v tedenskih izkazih.

Pripravljalni odbor za postavitev Cankarjevega spomenika:

F. S. Finžgar. — Dr. Pavel Grošelj. Dr. Jos. C. Oblak. — Albin Prepeljah. Oton Zupančič.

Proslava narodnega praznika pri vojnem poverjeništvu SHS na Dunaju.

Vojaški poverjenik SHS na Dunaju je priredil 15. t. m. slavnost, ki je vredna, da zve o njej naša širša javnost. Proslava za našo skupno vladarsko rodbino Karagiorjevičev — na nemškem Dunaju! Kakor znano se nahaja na Dunaju zbirališče jugoslovanskih vojakov; sem jih dirgajo iz raznih severnih dežel, kamor jih je vrгла vojna, in čakajo, da se jih odpravi v domovino. Tu se jih zbira in prehranjuje na tisoče in pošilja v rednih transportih, kakor je možno, domov. Na čelu te akcije je mlad Slovenec, vojni poverjenik Emil Stefanović, kateremu pomaga več jugoslovanskih častnikov. On je izvršil velikansko delo. Kdor si ni ogledal pisarne tega poverjenika, kdor ni videl, v kakem redu odhajajo jugoslovanski vojaški transporti iz Dunaja, kdor ne ve, koliko muke, truda in energije mora imeti vsak kolodvorski častnik, ki čaka v mrazu in noči na prihajajoče vlake in zbira naše onemogle, gladne in oropane vojaške — ta pač ne bo mogel hvaliti zasluga našega vojaškega poverjenišva na Dunaju.

V barakah v X. okraju, Kundratstrasse se je slovesno praznoval naš narodni praznik. Ena baraka se je pretvorila v božji hram. Jugoslovanski vojaški so s smreko in brštinom krasno okinčali notranost in povsodi razobesili srbske, slovenske in hrvatske zastave z napisom »Živio kralj Peter! Na pročelju dvorane so bile slike kralja Petra in regenta Aleksandra. Pod slikama je bil postavljen skromen vojaški altar, na katerem je svečenik g. Kritovac čital liturgije. Med službo božjo je držal ta od Avstrije preganjani in internirani domoljub ganljiv govor. Za njim je čital Slovenec dr. Žibert katoliško mašo in nazadnje v vznesenem govoru razložil pomen slovenskega dne.

Nato je še vojaški poverjenik Stefanović v kratkem, a navdušenem govoru nazdravil Nj. Veličanstvu kralju Petru in njegovemu Sokolu Aleksandru.

Kot spomin na ta slovesni dan se je razdelil med prisotne Stefanovićev manifest »Bratje Jugoslovani, koji se vračate u domovinu.«

Tei svečanosti so prisostvovali naš konzularni agent dr. Peter Defranceschi in vsi častniki, dodeljeni vojnomu poverjeniku.

Oboldne je bil svečan obed v jugoslovanski častniški menaži v zgradbi bivšega bosanskega ministrstva, kjer je tudi pisarna našega vojnega poverjenišva. Razven jugoslovanskih častnikov so bili pozvani na obed: gg. konzularni agent dr. Defranceschi, svetnik dr. Cerović, dr. Žibert in imam Duric.

Polkovnik Milan Pribičević.

Jutri prispe semkaj na čelu srbskih čet polkovnik Milan Pribičević, mož, ki si je pridobil neveljnih zaslug za osvoboditev in ujedinitenje naše domovine. Dasi vzglen v avstrijski vojaški šoli, vendar si je očuvval krepko narodno čustvo in se jel navduševati za idejo narodnega jedinstva in narodnega ujedinitenja že v času, ko je bilo med Slovenci, Hrvati in Srbi še malo mož, ki bi delovali za te ideje. Kot nadporočnik je dal slovo avstrijski vojaški službi in prestopil v srbsko armado, zavečajoč se, da je edino v svobodni Srbiji mogoče z uspehom započeti delo, ki si ga je stavil za cilj svojega življenja. Nezaupanje, na katero je kot bivši avstrijski oficir naletel v Srbiji, ga ni motilo. Z neumornim, požrtvovalnim delom za vzvišene svoje smote je odstranil vsako nezaupnost in postal voditelj one struje v Srbiji, ki si je napisala na zastavo ujedinitenje vseh Jugoslovancev za vsako ceno. Nastala je Narodna obrana, katere duša je bil polkovnik Milan Pribičević. Kaj pomenja ta organizacija, je spoznala takoj stara Avstrija ter prišla z vsemi sredstvi delovati na to, da bi paralizirala delovanje »Narodne obrane«. Toda Avstrija je bila vendarle prešlaba, da bi mogla z uspehom započeti boj z onimi velikimi idejami, katere so prešlele srca vsega jugoslovanskega naroda. Izbruhnila je svetovna vojna in v tej vojni so se udeležila načela, za katere se je borila Narodna obrana, za katere se je boril Milan Pribičević že od časa, ko je stopil na svobodna srbska tla. Vse zemlje od Triglava do Vardarja obevsa sedaj žarko solnce zlate svobode. In med tistimi, katerim pripada za sluga, da je nam vznikla svoboda, je polkovnik Milan Pribičević, ki pride jutri na čelu srbskih čet v Ljubljano. Naša dolžnost je, da ga dostojno sprejmemo. Čas prihoda bo naznanjen na deski našega uredništva.

Dnevne vesti.

— Poveljništvo II. vojnega okrožja v Ljubljani je dobilo iz Beograda ta-le odgovor: Vaša prisega, da hočete služiti naši mili domovini in svojemu narodu, me navdaja z upom, da bomo zapričeto delo srečno končali. Zanašam se, na Vaše tumaštvo, ki bodi porok za doseglo ednotno in močne kraljevine vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov. — Aleksander.

— Krajevna organizacija JDS. na Vrhniki je prešla iz Beograda ta-le odgovor: Sporočam Vam iskreno zahvalo in pozdrav Nj. Veličanstva kralja Petra I. in Nj. Visočanstva prestolonaslednika regenta Aleksandra za Vašo iskreno narodnega čuta prevzeto pozdravno brzojavko po najvišjem nalogu. — Šef dvorske kancelarije: Balugžič.

— Povišanje častnikov. Ker pride z novim letom termin za redno povišanje častnikov, naprošajo interese vojno poveljstvo SHS, da določi obseg tega imenovanja.

— Imenovanja pri ljubljanskem pešpolku. Narodna vlada SHS poverjeništvu za Narodno obrambo je imenovala: poročnikom pri ljubljanskem pešpolku častn. nam. g. Edo Delaka, računskim poročnikom častn. nam. g. Andreja Slaparia in evidenčnim asistentom častn. nam. g. Jožefa Jernejčiča.

— Srbska vojna misija v Ljubljani. Jutri popoldne prispe v Ljubljano srbska vojna misija s svojim šefom Milanom Pribičevićem. Istočasno prispe v Ljubljano tudi batalion srbskega pehotnega polka št. 4 iz Soluna. Pozivamo narodno občinstvo, da se sprejema udeležijo v čim največjem številu.

— Imenovanje soc. demokratov v razne korporacije. Na predlog izvršilnega odbora jugoslovanske soc. dem. stranke se imenuje v komisijo za začasno vodstvo in likvidacijo deželne uprave na Kranjskem odvetnik dr. Milan Korun v Ljubljani, v revizijsko in kontrolno komisijo za revizijo poslovanja bivšega deželne odbora kranjskega tajnik bolniške blagajne Ivan Kocmur v Ljubljani, v nadzorstvo Kranjske deželne banke Melhior Cobal, ravnatelj konsumnega društva v Zagorju ob Savi, v cenzorski svet Kranjske deželne banke uradnik bolniške blagajne Viktor Zore.

— Imenovanje. Za ravnatelja kmet. kem. preiskuševališča v Mariboru je imenovan inž. kemik Henrik Mohorčič, asistent na kemiškem preiskuševališču v Gradcu. Odstavljena sta dosedanja ravnatelj inž. kem. dr. N. Zachariades in asistent inž. kemik K. Ozak.

— Za obrtnega nadzornika v VI. činovnem razredu se imenuje začasno inženir Anton Stebi.

— Odstavljena sta višji obrtni nadzornik Edgar Astolfi in obrtni nadzornik Ludvik Aubell ter se stavita na razpolago Nemški Avstriji.

— Vseničilska komisija pri Narodni vladi je imela doslej tri seje. Konstituirana je tako: predsednik g. dr. D. Majaron, načelnik pravniškega društva, podpredsednik g. dr. I. Zorč, prof. bogoslovja, tajnik doc. dr. Ramovš, namestnik gimn. prof. dr. Debevec. Prihodnja seja v ponedeljek ob 5. uri popoldne v vladni palači.

— Iz šolske službe. Nadučitelj v Brežicah Julij Orrisseg je odstavljen. Takisto je odstavljen tudi okr. šol. nadzornik v Velikovi Josip Socher. Na njegovo mesto je poklican Pavel Koschier. Takisto je tudi odstavljen okr. šolski nadzornik Tomaž Wernitznig v Ptutu in Klement Proft v Celju. — Za šolskega voditelja Mariji na Zili je imenovan Fran Škof, za začasnega učitelja v St. Jakobu v Rožu Tomaž Kučer, za šolskega vodja v Kapli na Dravi Josip Mucarol, ker je tam

— Denarnim zavodom. Narodna vlada SHS v Ljubljani, poverjenstvo za finance (Poljanska cesta št. 2) pozivlje v njihovem lastnem interesu vse zadruge (posojilnice), ki niso vključene pri nobeni domači zvezi (centrali), da čim prej izkažejo poverjenstvo kolikor zanesljivo morete ter ločeno po naslednjih kategorijah (a) in (b) vse njih prenosnice, ki je bilo dne 31. grudnia t. l. naloženo a) v avstrijskem vojnem posojilu vseh vrst in misli, b) v drugih državnih papirjih, izdanih od bivše avstrijske države. Če se stanje dne 31. grudnia t. l. brez težkosti ne da ugotoviti, izkaži se to premoženje po drugem, navedenemu dnevu kolikor morete bližnjem terminu, ta pa v izkazu izrecno označi.

— Izplačevanje doklad za hrabrostne svetinje. K. notici, priobčeni pred dnevi v »Slov. Narod« gledi izplačevanja doklad za hrabrostne svetinje bodi omenjeno, da bi bilo svetovati, izplačati imeteljem hrabrostnih svetinje enkratno odpravnino, katere znesek naj bi se določil po vrsti odlikovanja, ker bi se s tem pomagalo mnogim v teh dragih časih pri njih privatnih poklicih, med tem, ko bi malenkostni zneski, prejeti mesečno ali četrtletno nikjer ne zalegli.

— Sožalje mesta Prage ob Cankarjevi smrti. Predsednik upravnega odbora glavnega mesta Prage je poslal mestnemu županstvu sledeče pismo: V imenu predsedstva upravnega odbora mesta Prage in v lastnem imenu izrekam najtoplejšo sočutje z narodnim žalovanjem ob smrti pesnika Ivana Cankarja. Na prosvitu nove dobe je omelel v nem glasnik idealov, kateri ostanejo vodniki narodu v novem poletu k svobodi. Predsednik dr. Š. a. m. l.

— Ivan Cankar. Vsi največji in tudi manjši hrvaški in srbski listi so prinesli nekrologe o Ivanu Cankarju in so edini v tem, da je Ivan Cankar največji jugoslovanski pisatelj in po milih in po jeziku. Ponosni smo lahko Slovenci na to sodbo. Izkažimo pa se hvalni manom nesmrtnika vsaj po njegovih smrti!

— Cankarjev spomenik. Opozorjamo narodne kroge na današnji okle pripravljalnega odbora za postavitev spomenika največjemu slovenskemu geniju. Dolžnost vsakega kulturno mislečega Slovence in Slovana je, da daruje kaj za ta spomenik.

— Umetnostna razstava v paviljonu R. Jakopiča. Vstopnina v nedeljo 22. t. m. je namenjena za srbske sirote. Poleg že omenjenih na novo razstavljenih slik V. Pilona, P. Žmika, M. Stenena, R. Jakopiča in Fr. Zupana je bilo še dni vremenjenih v razstavo še 6 slikov Fr. Klemenčiča, ena oljasta slika Fr. Tratinke in ena marmornata skulptura L. Dolinarja. Proti ste bili sliko »Seestric« od R. Jakopiča in »Obraz« od Fr. Tratinke.

— Glede inventarizacijskih udobnosti na železnica za leto 1919 se razglašajo vsem železniškim in civilnim uradom ter prizadetim posameznikom to-le: V sporazumu z vsemi narodnimi vladami bivše Avstrije in s privatnimi železnicami ostanejo vse udobnosti v osebnem in blagovnem prometu po dosedanjih predpisih v polni veljavi še do 31. marca 1919. Vsi trajni in službeni izkazi za prosto vožnjo ali za vožnjo po znižanih cenah, ki so bili izdani za veljavno do preklica ali do 31. decembra 1918, veljajo torej avtomatično v celotnem ozemlju bivše Avstrije še do 31. marca 1919. Novi izkazi se izdajajo tudi samo za to dobo. Razveljavijo se pa z 31. decembrom 1918 popolnoma: 1. vsi uradni letni prosti listki za uradnike bivšega železniškega ministrstva, generalnega nadzornika in poštnega oddelka v bivšem trgovinskem ministrstvu na Dunaju; 2. avstrijsko-ogrski zvezni listki; 3. letni izkazi za vožnjo po posebno znižanih cenah za člane bivše avstrijske gospodske zbornice in bivšega železniškega sveta na Dunaju; in 4. trajni vojni izkazi, izdani za čas vojne. Dosedaj predpisane (legitimacije) izkaznice in druge tiskovine ostanejo do preklica v veljavi in se dobavljajo enako kot dosedaj. Izkaznice se podaljšujejo po dosedanjem načinu.

— Tako se ne sme postopati! Prišlo nam: Godno oskrbnitvo v Boh. Bistrici je prodajalo večjo množino lesa in dalo v zakup zraven spadajoče žage. Rok je bil par dni do 16. t. m. ob 12. dopoldne. V mirnih časih se je obnavljalo take stvari najmanj mesec dni naprej in sicer v raznih, celo slovenskih dnevnikih. Pri sedanjih prometnih težavah na tak kratek rok in pri tem le v listu, ki pride malo komu pred oči! Dobro nam je znano zakaj tako! Vpogled v oddajne pogoje je v tem slučaju nemogoč. Tu pa se ne gre za malenkosti, ampak za milijonska podjetja naše države. V tem slučaju se je vsaj še približno obdržala formaliteta. Le enostavnejši se je napravilo pri gozdnem oskrbnitvu na Bledu, kjer se je oddalo les in žage kar pod roko brez vsakega konkurenčnega razpisa. Priglasov bi bilo mnogo, tako, pa bo država trpela najmanj četrta miliona škoda. Les je kupil (čutili) zaupnik poslovavnice za les in bo napravil ogromni dobiček. Kako se postopa, se razvidi tudi iz dejstva, da v istem času, ko je posredovalnica za les prodala hlode na fortunasti žagi, zaplenila kupcu slabši del lesa poverjenstvo za kmetijstvo kot celulozni in iamski les — seveda po znatno višji ceni. Na čelu poslovavnice stoji neki Nemec, baje strokovnjak za pogozdovanje Krasa, ki pa se razume na raznečevanje lesa kakor zajec na boben. Gotovo ni primerno nepremišljeno zabavljante na vlado, ki ne more v hitrosti vsega najlepše urediti, toda žalostno je, če moramo opozorjati na pristranost v časih, ko bi morala vladati idealna nesebičnost. Naj se popravi, kar se da še rešiti!

— Poziv vsem slovenskim južno-železniškim! Da se ugotovi škoda, ki smo jo utrpeli slovenski oziroma jugoslovanski južno-železničari, ki smo bili na pritisk prejšnjih političnih in vojaških oblastí ali pa samolastno od ravnatelstva južne železnice preganjani, prestavljeni, konfinirani in k vojakom poklicani, prosim in pozivam vse tovariše brez razlike kategorij in političnega prepričanja, da nemudoma zberejo vse tozadavne odloke, popišejo

vsa preganjanja, prilože račune o vseh prikradajih oziroma škodi in pošljejo na moj naslov. Le enoten nastop bude imel uspeh. Zadeva je jako nujna, da jo še o pravem času spravimo na razgovor pri skupnem odseku na Dunaju in ako potrebno, tudi potom jugoslovanskih delegatov na mirovno konferenco in pred francoski upravni svet južne železnice. Tovariški pozdrav. Ivan Deržić, revident južne železnice in predsednik »Zveze jugoslovanskih železničarjev«.

— Zaplemba zdravil za Ljubljano. Danes 20. decembra 1918 sem bil priča, ko so v Lipnici pri opoldanskem postnem vlakcu konfiscirali dva velika zaboja zdravil, namenjena za Ljubljano. Če se bodo taki dogodki, ki nasprotujejo sklepom zadnjih pogajanih v Ljubljani, še enkrat ponovili, treba bo te prepotenci gornjatejerski nemški gospodi brez obzira jasti nekoliko višje obsesti. — Dr. J. D.

— Oslepelim vojakom za Miklavža je izročila g. odbornica Fernanda dr. Majaronova sledeče nabrane stvari: 29 parov volnenih nogavic, 8 parov volnenih rokavic, 23 parov volnenih zaplestnic, 19 robcev, 7 čepic, 42 kosov perila, glasben instrument, orehe, žveplenke, cigarete, tobak in 245 K. v denariu. Od tega je darovala ga. revident Jerneje 20 K mesto venca na krsto g. R. Pohorja. Srčna hvala vsem darovalcem!

— Nabiranje za srbsko siročad izborna napreduje. Tako iz srca radi niso kmalu darovali naši ljudje, kakor tokrat. Ganihlo je, da tudi neimoviti sloji, celo posli hite prinašati svoje prispevke. Nabralo se je doslej 1559 kosov perila, oblada in obutve, po največ same nove stvari. Nabiralne pole za denar že krožijo po deželi. Narodni sveti šele organiziralo nabiranje, vendar je odbora dospelo denarja 13.000 kron. Obuteli se naroči 8000 parov.

— V Beograd je bilo večeraj iz Ljubljane odposlanih 1000 posteli s popolno opremo in mnogo sanitetnega materiala.

— Za znanstvena preiskavanja je dobil na Dunaju naš rojak g. dr. Ivan Matko zopet nakazanih 1000 K.

— Podpora slovenskim emigrantom v Švici. Ing. Mihael Vošnjak iz Zeneve je sporočil, da se nahaja v Švici 2000 slovenskih emigrantov, ter prošil zanje podpore, ker se nahajajo v veliki bedi. Nakazalo se jim je 2000 frankov za prvo pomoč.

— Nov slovenski list na Koroškem. V Velikovec je tel izhajati »Jugoslovanski Koročan«. Izhajal bo dvakrat na teden. Urejuje ga Srečko Puntnar.

— Iše se Andrej Cizlič, vojni vietnik stavropolske gubernije, pošta Bošana, Hutor Isakov, Rusija. Preje je služil pri trdnjavski artiljeriji polk št. 3. Przemysla, Galicija. Pisal je zadnjič 7. oktobra 1917. Kdor kaj ve o njem naj sporoči Stefaniju Cizlič, Rožna dolina št. 160 pri Ljubljani.

— Tovariše Maska Pavlina, doma iz Črnomlja na Dolenjskem, prosim, da mi sporočite, ako je komu kaj znano o njem. Bil je vjet na Ruskem, nazadnje je delal na kmetih v bližini svojega prejšnjega bivališča Jekaterinogradske gubernije, Stancija Mandričina - Voznosenski rudnik št. 21. Označil je zadnjič pred izbruhom ruske revolucije. Vsako tudi najmanjšo sporočilo prosim proti povračilu stroškov na naslov: Maska Pavlin, višji živnoizdatnik Črnomelj - Dolenjsko.

— Zamenjava blaga z Italijani. Odvetnikoma dr. Ferfolji in dr. Rybářu v Trstu se da pooblastilo, da se dogovarjata za okupacijsko oblastjo v Trstu glede izmenjave blaga med območjem Narodne vlade SHS v Ljubljani in zasedenim ozemljem. V Trstu je na razpolago jedilno olje, kava, čokolada, kakao, riž, petrolej, sol in mlo; okupacijska oblast je pripravljena, dovoliti izvoz proti kompenzaciji v blagu, zlasti lesu in premogu. Izvozni družbi lesnih trgovcev »Savi« se dovoli izvoz izlastega lesa v okupacijsko ozemlje proti kompenzacijam in pod pogojem, da gre vasa kupčija preko Narodne vlade; trgovci odstopijo italijansko valuto Narodni vladi, katere kupi v zameno imenovano blago. Kompenzacijo določita sporazumno poverjenisti za trgovino in obrt in za prehrano.

— Vsem aktivnim in vnojoenim slovenskim učiteljem in učiteljicam iz Goriške in Gradiške ki bivajo v ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani in niso nikjer zaposleni, se izplača bežunska podpora, dokler se jim ne kaže draginjske doklada.

— Soterska žola 2. voji. okrožja SHS v Ljubljani. Pouk v drugem tečaju zgorajšnje šole prične se dne 7. januarja 1919. Vsi redbebe novostilne avtomob. čete II. voji. okrožja SHS se sprejmejo le oni, kateri so najmanj 8 tednov služili pri vojakih. Dotični, kateri so se za II. tečaj prijavili naj prinese s seboj dokumente o civilnem poklicu ter pravnoostno sričevalo pristojne oblasti. Sprejetih bo le omejeno število učencev. Nove prijave se za sedaj več ne sprejemajo.

— Slov. dijaška menza na Dunaju. Z ozirom na notico v »Slovenec« izjavljamo: Denar je naložen v Ljubljanski kreditni banki, posodo hrani koleginja Kokali Dora. Ko prispje v Ljubljano še ostali odborniki, bo odločil odbor v sporazumu z merodajnimi faktori, o uporabi denarja. Do danes pa to ni bilo mogoče, niti ni bilo potreba. Za pravilni odbor: Josip Turk, pravnik, predsednik, Likar Boleslav, tehnik, tajnik, Elza Soss, medicinka, blaginčarka.

— Barake na prodaj. Trgovski in obrtniški zbornici se naznana, da se bodo v ponedeljek, dne 23. t. m. prodajalo v Šmartnem ob Savi (občina Moste) na javni dražbi 14 lesenih barak. Kupnino bo položiti takoj v gotovini. Začetek dražbe ob 9. uri zjutraj. Komisija se snide ob 9. uri v Šmartnem pri barakah.

— Krijevna organizacija J. D. S. v Sp. Šiški pozreša med svojimi člani še marsikatero zavednega Šiškarja. Prihodni teden se bodo zglasili po hišah nabiralci članarine za kraj. org. J. D. S. in smo prepričani, da ne bo nikogar, ki bi ne pristopil kot član k potrebnim političnim organizacijam.

— Kolodvorska cesta v Spodnji Šiški od državnega kolodvora mimo

železniških skladišč je zopet odprta. Krijevna organizacija J. D. S. v Sp. Šiški se je posredilo izposlovati pri poverjenstvu za promet, da se je čisto zopet otvorilo. S tem je spodnješkarjem zelo skrajšana pot v mesto in obenem tudi za potnike udobnejši dohod na kolodvor.

— Drzna lopovščina se je zgodila dne 10. t. m. na glavni cesti v Šiški. Med 6 in 7. uro zvečer je peljal Rus Ivan Mašin s parom konj, nizkih belcev, iz mesta. V sredi Šiške ga vstavi nek stabihi narednik, visoke postave, podolgovatega obraza, v dolgem plašču in še drug narednik, majhen širokih prs in črni malih brk. Zahtevala sta takoj s sirogim glasom legitimacijo od voznika. Ko jo ta pokaže, izavipta, da ni veljavna, vržeta Rusa z voza, se vsedeta na voz ter oddirata proti St. Vidu. Rus teče do svojega poveljstva, javi tam zadevo, vzame nato koptarja z gizom (dvokolesnim vozikom), ter dirja za njima proti St. Vidu. Onkraj St. Vida ju dohiti. A ko ga spoznata, nameri stalni narednik nani s puško, narednik pa skoči z voza ter mu nastavi bajonet na prsi, ter zahteva, da takoj stopi iz voza. Rus, ki je bil brez orožja, se je udal, nakar je narednik skočil na voz. V diru sta oba lopov pogrnala proti Gorenjski. Kdor zamore podatki oblastvom v navedenem slučaju kakke vesti, naj to stori takoj pri bližnji orožniški postaji. Ob tej priliki se obkinito opozarja, da naj v dvomljivih slučajih od oseb v vojaški obleki zahteva legitimacijo. Vsaka vojaška oseba, ki dobi kako službeno nalogo, dobi od svojega poveljstva tudi legitimacijo, pismeno pooblastilo, v katerem je natanko poimenovano, kaka službena dejstva da sme izvršiti. Obkinito naj bo previdno, da ne obsedi. V dvomljivih slučajih naj naprosi vedno priče, posebno še občinske, može ali orožništvo. V slučaju izvršenega prestopka ali hudodelstva pa naj ga precej in takoj javi orožnikom. Le ako vsi sodelujemo, bo mogoče tako in podobna hudodelstva zatreči. SHS štacijsko poveljstvo v Ljubljani.

— »Kurent«. Danes je izšla 9. šteč. »Kurent«, 10. šteč. izide prihodni teden in s tem bo prvi letnik zaključen. Kdor ga želi dati vezati, pa nima kompletne, dobi posamezne številke v upravništvu na Marijinem trgu št. 8. Za prihodnje leto se je »Kurent« posredilo pridobiti obilo novih odličnih sodelavnikov. Tudi bo izhajal v barvah. Kakor hitro bodo to dopuščale razmere, »Kurent« je danes brez dvoma najboljši jugoslovanski satirično-humoristični list. Naročite ga! Naročnina znaša za celo leto 24 kron ter se pošilja na upravništvu »Kurent« v Ljubljani. Marijin trg št. 8.

— Razprodaja drož se je sedaj tako uredila, da bode popolnoma krita potreba slovenskega ozemlja. — Tvrdba Fischlovi sinovi v Celovcu bo dobavljala po 250 kg dnevno trdkama M. Vovk - Košmerl in Maks Zaloker v Ljubljani, ki bodeja zalagala Ljubljano in okolico — razpošiljala pa bodeja tudi naravnost svojim dosedanjim odjemalcem na deželi sozmerne množine. Interesente na Kranjskem in Koroškem naj se tedaj obračajo po drože naravnost na omenjeno tvrdo. Slovensko Štatersko pa bo v prvi vrsti preskrbovala tovarna v Račnem. Vloge na prehranjevalni urad Narodne vlade SHS v Ljubljani naj se opustijo.

— Ljubljanski baletni zavodi so z ozirom na božične praznike, sklenili, imeti v torek, dne 24. t. m., blagatne in prostore ves dan zaprte, na kar se cenil obkinito opozarja v svrhu, da morebitne nujne dispozicije da izvršiti še pred tem dnevom.

— Hranilniki se pri Mestni hranilnici Ljubljanski ne bodo odpirali od 1. do 10. januarja, zato jih naj dá vsak izprazniti ta mesec.

— XI. razredna loterija se je prižnala kot skupna last vseh narodnih držav. Vlade teh držav so o tem obveščene in bode gotovo zastavile vse svoj vpliv pri prodati teh srečk. Zrebanje 1. razreda se je vršilo 11. in 12. decembra po igralnem načrtu. Zrebanje 2. razreda se bo vršilo 14. in 16. januarja 1919. Cena srečk je: 1/4 80 K, 1/2 40 K, 3/4 20 K, 1/10 10 K. Srečke prodaja Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Celju, Celovcu, Trstu, Solitu in Sarajevu.

— Narodni praznik v Kočevju. V proslavo uedinjenja države SHS se je narodni praznik v Kočevju obhajal slovesno. Dne 14. t. m. je bila maša za šolsko mladino in nato nagovor. 15. t. m. pa slovesna velika maša v župni cerkvi, pri kateri se je prebrala adresa odposlancev Narodnega vijeća na regenta Aleksandra in njegov odgovor. Te maše so se udeležili zastopniki uradov (razen župnarstva). Raz javna poslopja in na nekaterih zasebnih hišah vzhajalo narodno trobovitje.

— Prve žrtve za Juroslavito. Z ozirom na dogodke opisane v poročilu pod tem naslovom nam poroča nadporočnik, ki je prisostvoval prizoru v radzonski župni cerkvi, da ni res, da bi bil vojaški kurat obsidal in proklinal one vojaše, ki so bili justificirani. Kuratova propoved je imela docela versko vsebino in tudi vojaši, ki so bili razkratati, niso nastopili proti kuratu, za kar tudi niso imeli prav nobene poviada. Panika v cerkvi je nastala veled tega, ker je eden izmed vojakov med propovedjo zblaznel.

— Begunec z Goriškega, ki je bil doma samostojen vrtnar in cvetličar, želi stopiti v službo k večjemu posestniku ali zadrugi, da bi na račun delodajalca gozil umno vrtnarstvo ali cvetličarstvo ali pa obote, na moderni, dobičkonosni podlagi. Ponudbe sprejema uredništvo.

— Izgubil se je mali zavitek z faznovnimi peresi in drugimi okrajski za klobuko. Od trgovine Wanek, Sv. Petra ceste do trafike Dolencev v Prešernovi ulici. Kdor je našel, naj prinese proti dobri nagradi v trafiko Dolencev v Prešernovi ulici.

— Zgubila se je ročna črna torbica z denarnico približno 160 K. krušne karte, 1 par zlatih uhanoz v nastav, lišom in drugim listinami. Ker je izgubiteljica rečna vдова, katere je pred 14 dni zgubila moža, se prosi, da jo našel najditi proti nagradi Sv. Petra nasip 15. pritičije odda.

— Zgubljeno. Dne 19. t. m. se je izgubil z garderobi velike dvorane Na-

rodnega doma, črn nov pas. Prosi se poštenega najditelja, naj ga odda v upravništvu »Slov. Narod«.

— Ukraden je bil konj in voz zapravljencek pred kavarno »Central« v noči 18. t. m. Dotičnik je znan in naj odda vso nazaj. Pred nakupom se svari. Ivan Hladnik D. M. Polje.

Društvene vesti.

— Društvom in odsekem »Sokolske župe Ljubljana I.« Pozivljamo vse odbore in vadiateliske zbore, da čim prej vzpostavijo redno upravno in telovadno vzgojno delovanje po društvi in odsekih. Do obnih zborov naj se odbori in vadiateliski zbori spopolnijo s primernimi sokolskimi delavci. Redni letni občni zbori naj se vršijo še-le nekaj tednov po vzpostavitvi vsestranskega in rednega delovanja. Posebno paznjo je posvetiti vzgoji med vojno zanemarijene mladine. Vporaba vseh telovadnic je za telovadna društva prostá. Zbirajte mladino in pridelite ji najposobnejše vadiatelje in vadiateljice. Društva in odseki naj pošljejo župnemu predsedstvu 15. in 30. januarja 1919 situacijsko poročilo o stanju in doseženih uspehih društvenega delovanja, kasneje naj sledijo ta poročila prvi teden vsakega sledečega meseca. — Ljubljana, 20. decembra 1918. — Dr. P. Pestotnik, župni starosta.

— Občni zbor telovadnega društva »Sokol« Vič se vrši v nedeljo 22. t. m. ob 3. uri popoldne v restavraciji pri »Bobenčcu« na Glincah z običajnim dnevnim redom. Obnem naznanja, da prične v najkrajšem času z redno telovadbo. Na dan občnega zbora se bodo v goraj imenovani restavraciji od 2. do 3. pred obnim zborom sprejemali novi člani. Na zdar!

— Silvestrov večer slovenskega pevskega društva »Ljubljanski Zvon« se bo letos vršil v vseh zgornjih prostorih Narodnega doma. V veliki dvorani bo sviral oddelek orkestra Narodnega gledališča, prepevala bosta društvena moški in mešani zbor. V mali dvorani igra domača godba za ples. V vseh prostorih bodo paviljoni za vino, jestevine, kavo, čaj, cvetice itd. O polnoči govor društvenega predsednika, nato alegorija »Jugoslavija«. Silvestrov večer »Ljubljanskega Zvona« je obkinitu jako priljubljena prireditve in ne potrebuje nikake reklame. V Mestnem domu je bilo večjih tako lepo! Letos pa v Narodnem domu!

— Društvo zasebnih uradnikov in uradnic priredi po novem letu plesno šolo za svoje člane. Vabimo vse one člane in članice, ki se je nameravalo udeležiti, k sestanku, ki se vrši jutri v nedeljo ob 10. uri v restavraciji Narodnega doma.

— »Osrnedne društvo pošttnih uradnic na slovenskem ozemlju«, ki se je ustanovilo 12. t. m., vabi vse poštne uradnice k čim najštevilnejšemu pristopu. Prijave sprejema tainica društva, poštna adjunktinja Karla Modic, Ljubljana 1.

— O glavnih težnjah političnega razvoja Srbije v preteklem stoletju je predavajal snovi v realni srbski pisatelj major Čirić. S strani odbora Akademije in realneega profsorskega zbora je bil prisrčno pozdravljen. Bili so časi, ko Srbov niti kot gostov nismo mogli pozdravljati, danes pa stoji med nami Srb kot naš sodelavec na kulturnem polju. Predavatelj nam je v precej hitrem govoru tekem ene ure obrisal političen razvoj Srbije v preteklem stoletju, pred nami so vstajali srbski junaki, dinastične borbe med Karagjorgjević in Obrenovići, notranje zapletljaji, vstanki proti turškemu gospodstvu, spletke tujih držav za obvladanje Balkana, vladanje kneza Miloša, Mihajla, Aleksandra Karagjorgjevića, Milana, proklamacija kraljevstva, Aleksander, vpliv Rusije, jugoslovanska ideja, neoslavizem itd. Srbski narod je preteklo stoletje prestal ogromno trpljenje, žilavost, vztrajnost in živa vera, da mora trpljenje slediti svoboda, so ga vodile in dvigale preko zaprek. Velikopotezno nam je dal predavatelj pregled srbskega razvoja od Karagjorgje do današnjega dne, ko se je Srbija razširila v Jugoslavijo. Take študije o srbski zgodovini zadnjega stoletja bi morale iziti v tisku. Gospod major Čirić je aktiven oficir, torej ne zgodovinar-strokovnjak in vendar je podal slike dosedanje ožje svoje domovine, ki bi bila v čast strokovnjaku. Žel je obilno priznanje.

— Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Savo. Javornik in Koroško Belo priredi dne 22. t. m. ob 3/4. uri popoldne v prostorih delavskega doma božičnico za otroški vrtec na Savi. Sodelujo tudi društveni orkester. Vsi prijatelji naše mladine se vlnudno vabijo k tej prireditvi.

— Slovensko izobraževalno društvo v Menšju predstavlja dne 26. in 29. decembra pristno ljudsko igro Govekarjevega »Martina Krpana«. Ze avtorjevo ime samo nam je porok izvrstne in zdrave zabave. Igra, čje vsebina je vsakomur dobro znana, se prične vsakokrat ob 3. popoldne. Predprodaja vstopnic v pisarni slavnikaške zadruge dne 24. od 10. do 12. dopoldne oziroma 28. od 2. do 6. popoldne. Bliznji in daljni gostje so vlnudno vabljeni.

Narodno gledališče.

— »Cornevilski zvonovi«. Po večletnem presledku je snodi zopet prišla ljubljenska opereta Planquettova »Cornevilski zvonovi« na oder. Upriporitev je tako v orkestralnem kakor v vokalnem delu zadoščala tudi stroškim zahtevam. Orkester, ki ga je krepko vodil gospod Ravniki, dobiva čimdalje bolj homogenosko obliko; mešani zbor ni več mirva komparzerija, kakršna je bil v prejšnjih časih, nego poleg tega, da razpolaga z dobrim, neobrabljenim pevskim materialom, zmiselno sodeluje pri igri, razvija življenje in je že tudi precej večš plesni umetnosti. Tako torej je bilo večeraj dovolj slikovite harmonije v orkestru in tudi dovolj pester živahnosti na odru. Izmed solistov je bila najmarkantejša gospodična Skalska, ki je dekle Reso predstavljala s pristno subretsko neugnanostjo v igri in s prikupno spretnostjo v petju. Gospodična Pirkova - Igorova je kot Germaine v svoji manjši vlogi uveljavljala pevsko nobleso; želeli bi le, da bi se kmalu pojavila v svoji domeni, v večji operni vlogi. Postopajo Grenicheuxa je predstavljval gospod Koyač vseskozi zadovoljivo.

Za take lirčne partije je kakor ustvarjen, pa tudi njega igri ni bilo kaj oporekati. Gospod Mohorič ima šibek glas, ki se časih utopi v orkestru; zato tudi svojega markia ni mogel uveljaviti docela. Dober je bil gospod Petrok kot sodnik, ker je razpolagal s potrebno humorno aginostjo, dober tudi gospod Danilo kot Gaspard, posebno v zadnjem dejanju. Samo škoda, da ni rojen za operetnega pevca in da je bilo torej treba Gaspardove pevске točke izpremeniti v medel melodram. Vrh tega je bila časih izvestno niemu na ljubo šepetalka preglasna. Scenična oprava je bila okusna, kostumi so se strinjali v pisani slogovitosti. — Opereta ugetne pri prihodnjih predstavah napolniti gledališče prav tako do zadnjega prostora, kakor ga je večeraj.

— Iz gledališke pisarne. Danes zvečer ob pol 8. Cankarjeva drama »Kralj na Betanovci« za »C« abonement. — V vlogi Jožeta Kantorja gostuje Ignacij Borštnik. V nedeljo popold. ob 2. se ponovi izvirna Spicarjeva otroška igra »Pogumni Tonček« za »A« abonement. — Zvečer opera »Prodana nevesta« izven abonementa. — V ponedeljek 23. t. m. ob pol 8. zvečer Planquettova opereta »Cornevilski zvonovi« za »B« abonement. — V torek ostane gledališče za prto. — V prazniških se pa izpremeni zadnjič objavljeni repertoar sledeče: v sredo 25. t. m. popoldne ob 2. se ponovi otroška igra »Pogumni Tonček« za »B« abonement. — Zvečer opera »Prodana nevesta« izven abonementa. — 25. t. m. v četrtek popoldne ob pol 3. opereta »Michuevi čerki« izven abonementa. — Zvečer ob pol 8. Planquettova opereta »Cornevilski zvonovi« za »C« abonement.

Aprovizacija.

— Prodajalcem sladkorja se naroča, da odrežejo strankam od kart za mlo desne štiri odrezke, ki imajo številko 3, 4, 5 in 6. Odrezki s številko 1 in 2 naj se strankam vrnejo za nakup pralnih in čistilnih praškov.

— Meso na rdeče izkaznice B. Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo goveje meso v ponedeljek dne 23. t. m. in v torek dne 24. t. m. v cerkvi sv. Jožeta. Določeni je tale red: v ponedeljek dne 23. t. m. popoldne od 1. do pol 2. št. 1 do 200, od pol 2. do 2. št. 201 do 400, od 2. do pol 3. št. 401 do 600, od pol 3. do 3. št. 601 do 800, od 3. do pol 4. št. 801 do 1000, od pol 4. do 4. št. 1001 do 1200, od 4. do pol 5. št. 1201 do 1400, od pol 5. do 5. št. 1401 do 1600. V torek dne 24. t. m. dopoldne od pol 8. do 8. št. 1601 do 1800, od 8. do pol 9. št. 1801 do 2000, od pol 9. do 9. št. 2001 do 2200, od 9. do pol 10. št. 2201 do 2400, od pol 10. do 10. št. 2401 do konca.

— Jabolka na rdeče izkaznice B. Stranke z rdečimi izkaznicami B prejmejo jabolka v ponedeljek dne 23. t. m. in v torek dne 24. t. m. v telovadnici I. državne gimnazije (nasproti Narodnega doma). Določeni je tale red: v ponedeljek dne 23. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 1 do 250, od 9. do 10. št. 251 do 500, od 10. do 11. št. 501 do 750, popoldne od 2. do 3. št. 751 do 1000, od 3. do 4. št. 1001 do 1250, od 4. do 5. št. 1251 do 1500. V torek dne 24. t. m. dopoldne od 8. do 9. št. 1501 do 1750, od 9. do 10. št. 1751 do 2000, od 10. do 11. št. 2001 do 2250, popoldne od 1. do 2. št. 2251 do 2500, od 2. do 3. št. 2501 do konca. Stranka dobi za vsako osebo pol kilograma jabolka, kilogram stane 2 kroni.

Razne stvari.

• Virtuozi na klavirju Paderewski so je pripeljal iz Amerike v Evropo v Wilsonem spremstvu.

• 100.000 lir za italijanske slepe vojaše, po številu 800, je dobil Sonnino iz New Yorka. Nabrali so jih vojaši in mornarji.

• Italijanskih vietnikov, ki so se vrnili v domovino, je bilo doslej odpuščenih k družinam okoli 60.000. Iz Nemčije se vrne te dni še zadnjih 50.000 vietnikov.

• Madžarski jezik so v hrvaških srednjih šolah odpravili z naredbo poverjenosti za nk in bogocastje. Dilaki iz oddelka za madžarskim jezikom imajo preiti v oddetek s francoskim jezikom dotičnega razreda.

• Celotno vrsto duhovnikov, županov in drugih oseb so prijeli italijanske oblasti v Vidmu, ker so šli na roko avstrijski oblasti. Neki Arturo Ragher je izdal Avstrijem celo vrsto dokumente o vojaških obrambnih napravah.

• Vse francoske umetnine iz nem

Kdor bi znal dati kake podatke, kje se sedal nahajata brata Adolf in Evžen Orel iz Šmarja pri Aidovščini, ki sta baie ušla Italijanom, naj to dobrohotno sporoči na naslov: Leopold Orel, policijska stražnica, Sp. Šiška.

V Hkavcu pri Opatiji so v noči od nedelje na ponedeljek dne 15. t. m. našli oropano in zaklano gostilničarko Hrvatko Kinkelo in nieno služkinjo. Italijanska preiskava je dognala, da so bile žrtve zabodene od italijanskih vojaških bajonetov.

Gospodarski pristav. 24 let star, polnoletni, absolutno nižjo gimnazijo, abs. triletni gospodarski zavod, več v govoru in pisavi slovenskega in nemškega jezika, več vseh panog modernega kmetstva, štiri leta na velikih črtačnih ekonomih až zaposlen, želi vstopiti na veliko ekonomijo v službo. Posebno znanje v zvezi s. Lahko položaj kavico. Nastop službe po dogovoru. Ponudbe pod „Živinare 7845“ na upravn. Stvo »Slovenskega Naroda«. 7845

PRISTNO VOLNENE OBLEKE

dobavlja po meri v Josip Rojina Fr. Jožeta C. 3. najkrajšem času

Gospodična isče za takoj opremljeno sobico blizu Ambrožvega trga. Mestnega trga ali v St. Peter-skem okrožju. Ponudbe pod „Sobica 7842“ na upr. »Slov. Nar.« 7842

Jabolčnik, sadni kis, vino letošnje, sli-vovka, vino v steklenicah v veliki množini razpoložljiva. Maks Jerausch, Stolni trg 2, Maribor.

Proda se: novo Puchovo kolo z novo pnevmatiko, večja množina boljših novih vrec tri dvo rezne kočije, stroj za čiš-čenje žita in vrtni sklopni stoli ter čalmatinsko vino. — Povpraša se Prešernova ulica št. 54/1. med 4 in 5. uro popoldne. 6479

Tovarna slamatih izdelkov priporoča gg. trgovcem in cenjen. občinstvu veliko zalogo: različnih slamatih Solnov torbic (cekarjev) predpražnikov itd. 981
Cerar Franjo, tovarnar, Stob, pošta Domžale.

Proda se stavbišče **Knežji dvorec** (Fürstenhof) 6623
v Gosposki ulici v Ljubljani v izmeri okroglo 3600 m² in travnik na Barju v izmeri okroglo 18 ha. Pojasnila v od-vetniški pisarni dr. Edwina Ambro-sch v Ljubljani, Knafjeva ul. 4.

Stampilje vseh vrst za urade društva, trgovce itd. **ANTON CERNE,** graver in izdelova-telj kaučukovih stampilij
LJUBLJANA, Dvorski trg št. 1.

ČEVLJE z lesenimi podplati (coklje) v vseh velikostih imamo v zalogi. Cenike pošiljamo zastoni, kot vzorec pa 1 par po poštnem povzetju. Na za-htevo povzročimo tudi več parov.
Čevljarska zadruga iz Mirna, sedaj Vrbovec p. Mozirje.

Zastoni dobi vsakdo na željo moj glavni katalog o urah, zlatinah in sre-brninah ter glasbenih orodjih. Violine po K 40.— 45.— 55.—, dobre har-monike po K 45.— 60.— 80.— Dvovrstne dunajske harmonike po K 120.—, 140.—, trovrsne po K 300.— 400.—, Zamena do-voljena ali denar nazaj. Raz-pošilja proti vpslatvi zne-ska ali po povzetju trdka. — **JAN KONRAD,** kr. dvorni dobavitelj, Most (Brüx) št. 1957, Češko.

Za božic! Samo dobre ure, zlate, srebrne, ni-kljaste in jeklene, ure na nihalo (ni vojno blago) in budilke. — Uhani, prstani, koléjé, moške in damske verižice srebrne in amer. dublé itd. po najnižjih cenah. **K. LINHART, urar, Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7.** Opomba. Samo dobro izučen strokovnjak, ne pa trgovec more razložiti, kakšna ura je dobra. 7723

Slavnemu občinstvu vljudo priporočam svoj **fotografski atelje** Izvršujejo se vsa v to stroko spadajoča dela, kakor: portreti, skupinske slike, povečane slike v vsaki obliki in velikosti, slike za nagrobne spomenike i. dr. Legitimacijske slike v nujnih slučajih se izgotovijo v 24 urah. Največje podjetje za izvrševanje pokra-jinskih razglednic. Cenik in vzorci se pošiljajo na zahtevo brezplačno. Zunanja naročila izvršujem točno in po primern. cenah.
KUNC FRANC, fotograf Ljubljana, Wolfova ul. (poleg franč. mostu). 6705

Vsaka dama naj čita mojo velezanimivo navodilo o modernem negovanju grudij. I-kušén svet pri vpadlosti in pomanj-kanju bujnosti. — Pišite zaupno na **Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko** Schanzstrasse 2. odd./41. 7902

Javna dražba piva. V pivovarni „Union“ se bp po naročilu Narodne vlade vršila dne 23. decembra 1918 ob 10 uri dopoldne javna dražba dveh vagonov (100 oz. 90 sodčkov) po mestnem magistratu za-seženega v Trst namenjenega ogrskega piva. — Reflektantje se vabijo.
Mestni magistrat ljubljanski, dne 20. decembra 1918. 7907

Razglas. Prodaja vojaških povoznih kuhinj, ki so za vojaštvo neprecenljive vrednosti in zelo drage je vsakomur naistojnje prepovedana. Kdorkoli je kuhinje ali pa tudi posamezne kotle že kupil, je dolžan da se radi oddaje proti povračilu kupnine zglasti pri poveljstvu II voj. okr. v Ljubljani v kazini oz. pri pristojnem županstvu. Kdor pa si je prilastil oz. načene kuhi je nepravilnim potom, je dolžan le-te vrniti na lastne stroške do konca januarja 1919 pri trainskem poveljniku g. majorju Vodopivcu na na dirkališču v Ljubljani. Pri komur dobijo preiskovalni organi ki se bodo odposlali po vsej deželi, to dragoceno blago še po 1 februarju 1919, bo razen z vrnitvijo na lastne stroške kaznovan še z občutljivo denarno globo ali zaporom.
V LJUBLJANI, dne 11. grudnia 1918.
Vodstvo stvarne demobilizacije.

Čas je že sedaj da si nabavite pravočas-no kot najbolj primerno **Božično darilo** še pravo izvrstno dišečo toiletno milo vseh vrst pri firmi **Milan Hočevar, Sv. Petra cesta št. 28.**

Tovarna pečij na Viču pri Ljubljani **Anton Kovačič** vljudo naznanja zopetno poslovanje in se priporoča. Naročila in popravila se sprejemajo tudi na **Marije Terezije cesti št. 6.**

Čevlji — „PEKO“ — najboljše kakovosti se zopet dobé po dnevnih cenah, v zalogi tovarne čevljev **Peter Kozina & Co.** v Ljubljani (na Bregu). Pismena naročila se vsled sedanjih razmer ne izvršujejo, ter se priporoča osebni nakup. 7164

Mestna hranilnica v Kamniku razpisuje stalno mesto III. uradnika. Prosilci z lepo pisavo, ki so v hranilnični stroki popolnoma izveščani, naj vložijo svoje s prilogi opremlje-ne prošnje do 25. grudnia 1918 pri podpisnem ravnateljstvu. Plača po dogovoru. 7590
Ravnateljstvo.

Povečane slike lo naravne velikosti, kakor tud oljate portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki foto-grafiji 185
Davorin Rovšek prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ul. 34 a.

Lesene podplate (coklje) izdeluje in dobavlja vsako množino :: tovarna :: **SAMSA & CO. v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4.** Naročite te vzorce! Naročite te vzorce!

Srbečico, hraste, lišaje odstrani prav naglo dr. Flesch-a izvir. postav. varovano „SEABA-FORM“ mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni lonček K 3.—, veliki K 5.—, porcija za rodbino K 12.—. **Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr, Raab Ogrsko.)** Zaloga za Ljubljano in okolico: **Lekarna „pri zlatem jelenu“, Ljubljana, Marijin trg.** 5958 Pozor na varstveno znamko „SEABAFORM“

Priporočam veliko zalogo pohištva od priprostega do najfinejšega izdelka. **Fran Škafar, Rimska c. 11.** pohištveno in stavbeno strojno mizarstvo. Kupujem tudi vsake vrste les.

MILO „FANIA“ je izvrstno „milo“ za umivanje, ki Vam nadomesti vsako drago »toaletno milo«. Najnovejša iznajdba kemijske znanosti prof. dr. Darmstädterja in dr. Perla, se izvrstno peni, lepo diši in bi ga ne smelo manjkati pri nobeni hiši. — Vojakom neupljivo! Izvrsten predmet za trgovce in gospodinj. — **Elegantna škatlja s 36 kom. okusno opremljena s 30. 3 škatle s 82-50, 5 škatel s 130. — Milo za pranje narezano v ko-sih po 1/4 kg, kg stane 7.— K franko na vse pošte v zabojih po 5 kg in 10 kg (lepo blago) za trgovce dobra, prometna stvar, — vse s poštino vred po povzetju. — Izpod ene škatle se ne pošilja. — Vzorci se ne dajo. 7774
„Export Wertheimer“, Zagreb, Marovska ulica 16.**

Razglas. Na podlagi naredbe celokupne Narodne vlade z dne 4. decembra 1918 št. 180, ki daje občanom pravico, da posejajo po stanovanjih in ki je bila z naredbo poverjeništvu za socialno skrbstvo z dne 6. decembra 1918, št. 181 uveljavljena za občine: mesto ljubljansko, Moste, Vič in Zgornjo Šiško, ka-te-e občine tvorijo glede dvojnih stanovanj enoten stanovalni okoliš, se od-reja in razglašja sledeče:

1.) Kdor ima v navedenih občinah kot enotnem stanovanjskem okolišu dvoje ali več stanovanj, mora to naznaniti vsaki občini, v kateri ima eno ali drugo teh stanovanj, vsa svoja stanovanja in sicer tekom osmih dni po tem razglasu. To naznanilo mora obsegati: ime in stan imetnika stanovanja, ime in naslov hišnih lastnikov ali njih pooblaščenec, pri stanovanjih odja-nih v celoti ali delno v podnajem pa še ime in in stan dotičnega podnajem-nika, nadalje označbo vsakega stanovanja, obseg (posamezne dele), najem-nino, odpovedno dobo in odpovedni rok; pri stanovanjih, oddanih v najem za določeno dobo, in pri tistih, ki so že odpovedana, pa izpovedbo, kdaj poteče najemno razmerje. Tako naznanilo morajo podati tudi svojci tistega, čegar je stanovanje, ako žive z njim v skupnem gospodarstvu in imajo v občini ali stanovalnem okolišu še posebej svoje stanovanje. V naznanilu je povedati, katero stanovanje potrebuje naznanilec zase. Če trdi, da potrebuje zase več rego eno stanovanje, mora to potrebo ute-meljiti in navesti, katero stanovanje si izvoli. 2.) V istem roku je naznaniti občinskemu uradu: a) vsa stanovanja, ki že vsaj štiri tedne služijo edinole za shrambo stvari, ali katera so sicer opremljena kot stanovanja, pa v resnici ne stanuje nihče v njih b) vsa stanovanja ki se redno uporabljajo le sorazmerno kratek čas v letu. c) vsa stanovanja s štirimi ali več stanovalnimi prostori, ako je teh število vsaj za dva večje nego število stanovalecev brez služabništva. V to število ni računati kuhinj, prednih, kopalnih in poselskih sob ter drugih stranskih prostorov, niti ne prostorov, v katerih stanujejo podnajemniki. Naznanilo pod a) in b) podati ima hišni lastnik oziroma njegov poob-laščene, naznanilo pod c) pa imetnik stanovanja. Naznanila pod 1 in 2 so kolika prosta Kdor bi naznanil pod 1 in 2 ne podal pravočasno, je po politični oblasti (mestnem magistratu) kaznjih z glo-bo do 5000 kron ali z zaporom do šestih tednov.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 13. decembra 1918.

Privatni plesni pouk Vljudo naznanjam, da otvorim pri-vatne plesne tečaje. Poučevali se bo-do vsi moderni plesi po najnovejši lahkomumljivi metodi na mednarodnem kongresu plesnih učiteljev kot najbo-ljša priznani. Prijave sprejema plesni učitelj Adolf Praček, Sv. Petra c. 43. 7743

Kupujem umetno zobovje in splošno vse, kar je starinsko. Posredujem pri prodaji posestev. **ALBERT DERGANČ, brivec** Franciskanska ulica 10. 6054

Sobna, napisna in druga pleskarska dela (mirovni material) prevzema **Ivan Pirker in dr.** Ljubljana, Reber št. 11.

Moderne zimske plašče kostume, krila, 2652

BLUZE in drugo damsko konfek-cijo. Otroške obleke za dečke in deklice. Kožuho-vino, športne in modne predmete priporoča po zmerni ceni **M. Kristoflič - Bučar** Ljubljana, Stari trg 9. Lastna hiša.

Naznanilo. Usojam se čast prejšnjim naroč-nikom kakor tudi sploh sl. občinstvu naznaniti, da bo brivnica za oostrežbo zopet odprta. Tudi naznanjam čast. odjemalkam, da bo trgovina za naprej ves dan do-stopna in se priporočam za nadaljno oziroma zopetno naklonjenost. **Štefan Strmolj,** Ljubljana, Pod Trančo 1.

Najpripravnnejša DARILA za Božic in novo leto! Šerpe, svilnate (sanžan) rute, vol-ne in žametaste od 40 K naprej. Volneno blago za ženske obleke in bluže, kamrik za predpas fke. NI papirnato, ampak pravo blago! Manufakturna in konfekcijska trgovina **S. Kosér,** Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 24.

JOS. ROJINA modni atelje za gospode **LJUBLJANA** Franca Jožeta cesta 3. Vojaške in uradniške **UNIFORME** po meri v najkrajšem času.

Božična darila. **Nakup** zlatnine in briljantov je zaupljiva stvar, zato se obrnite na **špecijalno trgovino ur, zlatnine, briljantov** **F. ČUDEN Sin** nasproti glavne pošte v Ljubljani. **Prijazna postrežba.**